

llull institut
ramon llull

MEMÒRIA
2019

ÍNDEX

- 02** Un nou impuls pel Lull
- 04** Les dades
- 06** Llengua i universitats
- 18** Literatura
- 29** Arts escèniques
- 38** Arts visuals, arquitectura i disseny
- 47** Cinema
- 55** Música
- 61** faberllull
- 63** Comunicació
- 66** Premis Ramon Llull
- 69** Gerència
- 74** L'equip

UN NOU IMPULS PEL LLULL

L'any 2019 ha estat el primer any complet de Iolanda Batallé (Barcelona, 1971) al capdavant de l'Institut Ramon Llull. Nomenada el setembre de 2018, és la primera directora en els divuit anys d'història d'una institució a la qual ha donat un nou impuls, amb passió, rigor i entrega.

Dos anys després, el Llull ja nota l'empremta de Iolanda Batallé.

El 2019 era un any molt important per la institució. No només pels projectes que teníem, alguns de gran magnitud, sinó per aquest nou impuls que volíem donar i transmetre. El balanç és molt satisfactori: la feina s'ha fet, amb canvis en l'equip i la manera de treballar, amb decisions importants i una mirada ambiciosa de cara al futur, com l'elaboració d'un pla estratègic que va del 2019 al 2022.

Amb canvis importants en l'equip directiu.

M'encanta treballar en equip i crec que he pogut formar un gran grup directiu. Hem mantingut Izaskun Arretxe a Literatura, hem promocionat Ariadna Puiggené a Llengua i Universitats, després de divuit anys a la casa, i hem renovat la gerència amb Antònia Andúgar, la nova gerent. Hem incorporat Àlex Hinojo per fer la revolució digital i comunicativa, i a Francesc Serés com a cap d'arts, a banda de gestionar la incorporació de les residències faberllull, que volem fer créixer.

És un eix fonamental per al Lull que té al cap.

És molt important que sortim fora, però també que gent interessant, prescriptora i amb talent d'arreu del món vinguin aquí i ens coneguin. I que s'apassionin amb la nostra cultura. Hi ha una feina d'entendre en dues direccions la tasca de donar a conèixer la cultura i la literatura catalanes, i també tota una feina de crear una xarxa digital que no existia i que és fonamental.

També s'està creant un pla d'igualtat i de transparència.

Hem de tendir a ser cada cop més representatius en clau de gèneres, minories, edats. I hem de procurar la igualtat real, de portes endins i cap a fora. La igualtat ha de començar als llibres de text, on la presència de dones és del 6% en el millor dels casos. És la nostra feina anar per endavant i ser motor del canvi, donar a conèixer grans dones que van ser grans escriptores, creadores, pensadores, gestores i polítiques.

Tot això, amb la decisió de fer més present i entenedora la tasca del Lull i la pròpia institució.

La nostra obligació és comunicar i comunicar-nos bé amb tots els agents implicats en la cultura i la llengua. I fer que se sàpiga què fa el Lull: una feina essencial per a la difusió i vitalitat de la llengua i la cultura catalana. També en el sentit de la cohesió dels diferents territoris on és viva la nostra cultura. No només fem *soft diplomacy* dels territoris de llengua catalana cap al món sinó també dins dels mateixos territoris.

Al llarg del 2019 ha trepitjat molt de terreny, observant de primera mà.

És una part molt important de la nostra feina ser presents al País Valencià, Balears i Andorra, i també a l'Alguer i la Catalunya Nord, i ser-ne interlocutors. La descentralització que busquem a Catalunya l'hem de promoure arreu. La feina de diplomàcia cultural entre tots els territoris de parla catalana és imprescindible. Per exemple, crec que ja es nota, i molt, la col·laboració amb les conselleries d'Exteriors, tant de Catalunya com de Balears.

L'any ha tingut grans esdeveniments, com la participació a la Feria del Libro de Buenos Aires.

L'impacte de Buenos Aires va ser immens. És molt més que una fira, és la gran festa de la literatura, amb tres setmanes sense aturador. Va ser un luxe poder-hi ser amb Barcelona com a ciutat convidada, fent viatjar més de 70 autors i organitzant 120 activitats on sempre

hi ha hagut participants de la nostra cultura i de Buenos Aires o de l'Argentina. La nostra participació segur que ha servit per teixir moltes històries d'amor per la literatura i la cultura.

La biennal d'art de Venècia i les Jornades de professors a Mallorca també han estat dos pilars.

El moment més important de l'any per Llengua i Universitats és a finals de juliol, quan reunim tots els professors del món en les Jornades de professors. Considero imprescindible cuidar molt aquesta xarxa, la Xarxa Lull. Són vitals: gràcies a ells la gent s'enamora de la nostra llengua i cultura, i és d'aquí d'on

en surten la majoria dels traductors i futurs gestors culturals. El projecte Catalonia in Venice —la participació catalana a la Biennal de Venècia— també ha estat molt important per a nosaltres, amb un projecte ambiciós i arriscat comandat per Pedro Azara. Sense oblidar les residències faberllull, a Olot i Andorra.

Una dedicació absoluta a la projecció de la cultura catalana.

Sembrem una llavor per fer que la cultura catalana sigui més present arreu del món. I ho fem reivindicant l'excel·lència, amb la recerca d'allò genuí i transcendent, amb especial cura per les noves propostes.

Això explica l'aposta per la comunicació i la revolució digital.

Ens proposem sembrar, reforçar aliances i dibuixar un mapa que no sigui només geogràfic, sinó digital. És fonamental, perquè entenc el món digitalment, com un treball viu, orgànic, en xarxa. I que la nostra cultura ha de passar per la conquesta d'aquest terreny, cosa que en el moment actual és més necessari que mai.

«Som la llavor
que fa la cultura
catalana més
present arreu
del món.»

LES DADES

150 universitats
d'arreu del món
amb les quals treballem

86

universitats on
s'imparteix docència
en català

EUROPA

67

AMÈRICA

15

ÀSIA

4

27

països

6.971

Estudiants
matriculats a llengua
i cultura catalanes

1.901

França

320

Estats Units

680

Alemanya

287

Rp, Txeca

533

Regne Unit

283

Àustria

532

Itàlia

271

Mèxic

342

Espanya

600 cursos
de català
anuals

10

poetes nous
al portal Lyrik Line

189

Ajuts atorgats
per a la traducció d'obres

561

entrevistes realitzades
amb agents literaris internacionals

Arts escèniques

Hem portat

88

companyies

42

països

1.081

actuacions

Música

Hem mogut

88

artistes

41

països

758

actuacions

Arts visuals, arquitectura i disseny

Hem mogut

37

artistes

28

països

42

exposicions

Cinema

traduccions

38

pel·lícules
subtitulades

21

01

LLENGUA I UNIVERSITATS

PROMOURE
FORMAR
APRENDRE
INVESTIGAR
ESTUDIAR
DIFONDRE
CERTIFICAR
ENSENYAR
EL CATALÀ

Promovem l'ensenyament i el coneixement de la llengua i la cultura catalanes a universitats d'arreu del món. Durant el curs 2018-2019, un total de 139 universitats han ofert docència d'estudis catalans i han participat dels diversos programes adreçats al professorat i als estudiants, o bé han organitzat activitats acadèmiques i culturals. D'aquestes, 86 universitats de 27 països (67 a Europa, 15 a Amèrica i 4 a l'Àsia) van rebre una aportació del Llull.

Al llarg del 2019 hem seguit apostant per la implantació o la consolidació de la docència d'estudis catalans amb diverses activitats acadèmiques i culturals, amb l'objectiu d'afavorir l'impacte social i la visibilitat de la nostra cultura al centre docents de formació superior. Hem fomentat els estudis avançats i la recerca a través de dues vies: d'una banda, càtedres de professors visitants en centres de prestigi reconegut; de l'altra, el suport a les iniciatives de les associacions internacionals de catalanística. També hem ofert formació permanent al professorat, així com accions adreçades als estudiants de l'exterior per contribuir a la seva professionalització. El nombre d'estudiants matriculats a assignatures de llengua i cultura catalanes ha estat de 6.971 (xifra que representa un total de 3.588 persones), la majoria dels quals a universitats de França (1.901), Alemanya (680), Regne Unit (533) i Itàlia (532), i també a l'Estat espanyol (342), els Estats Units (320), República Txeca (287), Àustria (283) i Mèxic (271).

Hem continuat garantint la tasca de certificació dels coneixements de català a l'exterior en qualitat d'únic organisme oficial. En aquest sentit, per dissetena ocasió, hem organitzat les proves que permeten acreditar-ne els diferents nivells, d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a les llengües, amb un resultat del 84,05% d'aptes del total de 1.003 persones que s'hi van presentar.

També hem continuat promovent actuacions per als estudiants de fora del domini lingüístic a fi que puguin desplaçar-se als territoris de parla catalana i en millorin els coneixements de la llengua, mentre fan una immersió lingüística i cultural. El 2019 s'han continuat organitzant les estades lingüístiques d'estiu a València i a les Illes Balears, i el Campus universitari de la llengua catalana, unes activitats que fomenten la visita dels estudiants de l'exterior als territoris de parla catalana.

CERTIFICACIÓ DELS CONEIXEMENTS DE CATALÀ RESULTATS DE LES PROVES PER NIVELLS

84,05% | **15,95%**

Aptes

No aptes

Bàsic (A2)

83,23% | **16,77%**

Aptes

No aptes

Elemental (B1)

95,30% | **4,70%**

Aptes

No aptes

Intermedi (B2)

90,32% | **9,68%**

Aptes

No aptes

Suficiència (C1)

67,63% | **32,37%**

Aptes

No aptes

Superior (C2)

81,66% | **18,34%**

Aptes

No aptes

SUBVENCIONS ATORGADES PER A LA DOCÈNCIA UNIVERSITÀRIA

1.522.196 €

1.508.971 €

Ajuts per contribuir al manteniment de la docència d'estudis catalans a universitats de fora del domini lingüístic durant el curs 2019-2020

10.725 €

Ajuts de desplaçament i incorporació a les persones seleccionades per la convocatòria de selecció de professorat per a universitats de fora del domini lingüístic per al curs acadèmic 2019-2020

2.500 €

Ajuts al professorat d'estudis catalans de les universitats de l'exterior que exerceixen en dues o més universitats de localitats diferents

NOMBRE D'UNIVERSITATS SUBVENCIONADES PER CURSOS I ZONES GEOGRÀFIQUES

Curs 18-19

87

EUROPA

67

AMÈRICA

16

ÀSIA

4

OCEANIA

0

ÀFRICA

0

Curs 19-20

86

EUROPA

67

AMÈRICA

15

ÀSIA

4

OCEANIA

0

ÀFRICA

0

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior

Al llarg del **curs acadèmic 2018-2019**, **139 universitats** han ofert docència d'estudis catalans i han participat dels diversos programes adreçats a professorat i estudiants, o bé han dut a terme activitats acadèmiques o culturals. D'aquestes, 87 universitats de 27 països han rebut una aportació del Llull.

El nombre d'estudiants matriculats a assignatures de llengua i cultura catalanes ha estat de 6.971 (un total de 3.588 persones), la majoria a universitats de França (1.901), de les quals 690 de la Universitat de Tolosa, Alemanya (680), Regne Unit (533) i Itàlia (532). Les assignatures de llengua són les que han comptat amb un major nombre d'estudiants matriculats (65,05%), sobretot dels nivells A1, A2 i B1 (92,37%).

Un total de 22 universitats han ofert **especialitzacions en estudis catalans**. A la Universitat Masaryk de Brno, 5 estudiants han obtingut el Grau en Filologia Catalana; a la Universitat Jean Jaurès de Tolosa, on s'ofereix una llicenciatura de llengua, cultura i literatura catalanes (*Licence Catalan*) conjuntament amb la Universitat de Perpinyà, 14 estudiants han obtingut la *Mineure*; a la Universitat d'Amsterdam (Països Baixos), 6 estudiants han finalitzat el *Minor* d'Estudis Catalans; i a la Universitat de Massachusetts, 1 estudiant. També

han obtingut el *Minor* 2 estudiants de la Universitat d'Hamburg; 3 de la Universitat de Montreal; 4 de la Universitat de Hèlsinki; 2 de la Universitat de París 8; 3 de la Universitat de Szeged; i 2 de la Universitat de Birmingham. A la Universitat de Leipzig, 6 estudiants han completat la llicenciatura amb el català com a segona llengua. A la Universitat Queen Mary de Londres, 2 estudiants han obtingut un *Joint Honours* en català i una altra matèria, i a la Universitat de Liverpool 2 estudiants han obtingut un *Honour Select*. També han completat les respectives especialitzacions en estudis catalans un estudiant de la Universitat Lliure de Berlín (*Beifach* d'estudis catalans), un de la Universitat de Saarlandes i 3 de la Universitat de Budapest. La Universitat de Regensburg ha inaugurat el mòdul Katalanicum, de 40 crèdits, amb estudis que inclouen cursos de llengua, de cultura i un projecte on els estudiants col·laboren en l'organització d'un festival de cinema català.

Dels resultats acadèmics del professorat, enguany ha presentat la seva tesi doctoral de Cristina Fernández (Universitat de Birmingham): "La manera més salvatge. Una aproximació a la didàctica de la poesia des del cos". Pel que fa a les publicacions, destaca la **primera gramàtica catalana al txec** *GramCat: Morfologie současně katalánštiny* ('GramCat: morfologia del català contemporani'), elaborada per Elga Cremades Cortiella i Pavlína Javorová Švandová, de l'equip de professorat de Universitat Masaryk de Brno.

El **curs acadèmic 2019-2020**, el nombre d'universitats que compten amb ajut del Llull és de 86. Destaca la col·laboració iniciada amb la Universitat Prefactural d'Aichi (Japó) i les interrupcions temporals de col·laboració amb les universitats de Califòrnia - Los Angeles (EUA), Sàsser (Itàlia) i la d'Estudis Estrangers de Beijing (Xina).

Pel que fa a la **selecció del professorat**, el 2019 s'han organitzat dues convocatòries: una al gener per a 2 universitats, amb 12 sol·licituds; i una altra al maig per a 26 universitats, amb un total de 74 sol·licituds.

UNIVERSITATS BENEFICIÀRIES D'AJUTS PER A LA DOCÈNCIA D'ESTUDIS CATALANS CURS 2019-2020

ALEMANYA

- Universitat Lliure de Berlín
- Universitat Humboldt de Berlín
- Universitat de Bochum
- Universitat de Constança
- Universitat de Frankfurt
- Universitat de Freiburg
- Universitat d'Hamburg
- Universitat de Heidelberg
- Universitat de Kiel
- Universitat de Leipzig
- Universitat de Mannheim
- Universitat de Marburg
- Universitat de Regensburg
- Universitat de Saarland
- Universitat de Siegen
- Universitat de Tubinga

ÀUSTRIA

- Universitat de Viena

BRASIL

- Universitat de Sao Paulo

CANADÀ

- Universitat de Mont-real

CROÀCIA

- Universitat de Zadar

CUBA

- Universitat de l'Havana

ESPANYA

- Universitat de Granada
- Universitat Autònoma de Madrid
- Universitat de Salamanca
- Universitat de Santiago de Compostel·la

ESTATS UNITS

- Universitat de Califòrnia – Los Angeles
- Universitat de Chicago
- Universitat de Colorado–Boulder
- Universitat de Columbia
- Universitat Georgetown
- Universitat de Harvard
- Universitat de Massachusetts
- Universitat de Stanford
- City University of New York

FINLÀNDIA

- Universitat d'Hèlsinki

FRANÇA

- Universitat de la Bretanya Sud
- Universitat d'Amiens
- Universitats Jean Monnet – Saint Etienne
- Universitat de Grenoble III
- Escola Normal Superior de Lió
- Universitat París-Sorbona
- Universitat de París 8
- Universitat de Provença – Aix Marsella
- Universitat de Rennes 2 – Alta Bretanya
- Universitat de Tolosa – Jean Jaurès

HONGRIA

- Universitat de Budapest
- Universitat de Szeged

IRLANDA

- Universitat de Cork
- Universitat Nacional d'Irlanda – Maynooth

ISRAEL

- Universitat de Jerusalem

ITÀLIA

- Universitat de Milà
- Universitat L'Orientale de Nàpols
- Universitat de Bologna
- Universitat de Siena
- Universitat de Torí
- Universitat de Venècia
- Universitat de Verona

JAPÓ

- Universitat Prefactural d'Aichi
- Universitat de Hosei
- Universitat d'Estudis Estrangers de Tòquio

MÈXIC

- Universitat Autònoma de Mèxic
- Universitat de Guadalajara

PAÏSOS BAIXOS

- Universitat d'Amsterdam

POLÒNIA

- Universitat de Poznan

PORTUGAL

- Universitat de Lisboa

REGNE UNIT

- Universitat de Birmingham
- Universitat de Bristol
- Universitat de Cambridge
- Universitats de Cardiff
- Universitat de Durham
- Universitat de Glasgow
- Universitat de Leeds
- Universitat de Liverpool
- Queen Mary, Universitat de Londres
- King's College, Universitat de Londres
- Universitat de Manchester
- Universitat de Newcastle
- Universitat d'Oxford
- Universitat de Sheffield

REP. TXECA

- Universitat Masaryk de Brno

ROMANIA

- Universitat de Bucarest

RÚSSIA

- Universitat Estatal de Sant Petersburg
- Universitat Estatal de Moscou

SÈRBIA

- Universitat de Belgrad

SUÏSSA

- Universitat de Zuric

XILE

- Universitat de Xile
- Universitat Pontifícia Catòlica

Càtedres i centres d'estudi

La **Universitat de la Sorbona** manté el Centre d'Estudis Catalans, dotat d'una Càtedra i d'un Diploma universitari propi en estudis catalans, des d'on s'han organitzat activitats com *Cultures politiques en Catalogne: XVIII-XXI siècles* (Joan Esculies i Borja de Riquer); *La literatura catalana en tots els accents* (Ramon Solsona i Bel Olibé); o el *Col·loqui internacional sobre la Barcelona dels anys 70* (Joan Fontcuberta, Àngel Quintana, José María Martí Font i Jordi Coca).

El **Centre d'Estudis Catalans a Queen Mary (Universitat de Londres)** ha organitzat un programa amb un enfocament multidisciplinari. En destaquem la ponència "Nations Without States: Catalonia and Scotland" a càrrec de Sir John Elliot o *The new contemporary catalan cinema. Coming of age* (Elena Martín i Belén Funes). S'ha donat continuïtat a la beca de doctorat "Balearic Island Doctoral Studentship in Catalan Studies" per a un estudiant postgraduat.

Les *Jornades sobre traducció i censura durant el franquisme* (Montserrat Bacardí, Lara Estany, Montserrat Franquesa i Olívia Gassol) han obert les activitats del **Centre d'Estudis Catalans de la Universitat Adam Mickiewicz de Poznan**. El centre també ha organitzat les *Jornades sobre fraseologia i oralitat* (Maria Conca i Vicent Salvador) i ha publicat el volum *Buntowniczy* sobre escriptores en llengua catalana del segle XX, i s'hi han impartit conferències com *La identitat catalana i els "sants culturals"* (Roger Canadell); *Pere Gimferrer i la literatura del jo* (Lidia Carol); i *Hipertextualitat en la poesia catalana de la primera meitat del segle XX* (Ferran Carbó).

Als Estats Units, a la **Universitat de Chicago**, la **Càtedra d'Estudis Catalans Joan Coromines** manté la presència anual d'un professor visitant. Enguany la Dra. Helena Buffery (University College Cork, Irlanda) hi ha impartit el curs *Remapping the Translation Zone: Languages in relation in and beyond the Catalan-speaking territories*. El programa ha inclòs la presentació del llibre *The Barcelona Reader* i un seminari sobre *La pell de brau* (Jaume Subirana) i el concert-taller *Music and Civil Rights* (Pau Alabajos). La **Càtedra Josep Pla (Universitat de Stanford)** ha rebut Antonio Monegal com a professor visitant, qui hi ha impartit el seminari de doctorat *Visuality, Memory and Citizenship: Archive and Activism in Catalan Photography*, amb una alta participació d'estudiants, i la conferència *Citizenship and visuality: Filming Catalonia's Cultural Landscape*. La **Càtedra Rodoreda (The Graduate Center, City University of New York)** ha ofert dos seminaris de doctorat *Condición póstuma y emancipación*

una mirada desde el sur de Europa (Marina Garcés); i *Castellano y catalán en Cataluña: cuestiones normativas, estatus y actitudes lingüísticas* (Carsten Sinner), seguit de sengles conferències.

La **Càtedra Marià Villangómez (Universitat de Leipzig)** ha acollit el professor Eduard Bartoll Teixidor (Universitat Pompeu Fabra) com a professor visitant, que hi ha impartit tres seminaris sobre *Interpretació simultània català-alemany-català I i II* i *Traducció audiovisual del català a l'alemany*, i també ha participat en el cicle de conferències *Traducció audiovisual i accessibilitat*, amb la Dra. Anjana Martínez, Dra. Èlia Sala Robert i Dr. Guillermo Parra (UPF) i Dra. Carme Manjiron (UAB).

La **Càtedra de Cultura Catalana (Universitat de l'Havana)** ha organitzat unes jornades per la diada de Sant Jordi, amb activitats com l'homenatge a Carles Fages de Climent, una conferència sobre *Tirant lo Blanc* (Anier López), una mostra de cinema català (*Estiu 1993* i *Barcelona nit d'estiu*), una degustació culinària, un taller de traducció literària i un recital poètic a l'Institut de Literatura y Lingüística de l'Havana (Xènia Dyakonova i Jaume Coll-Mariné).

Promoció de la catalanística

Hem continuat donant suport a les associacions internacionals de catalanística que agrupen acadèmics de diferents països. La **North American Catalan Society** ha celebrat el 17è col·loqui anual *Catalan Studies: The Aesthetics and Politics of Conflict*, a la Universitat de Chicago, del 25 al 27 d'abril, amb reflexions sobre els contextos socials, històrics i polítics de la producció artística, sobre la incidència de l'obra d'Àngel Guimerà als Estats Units, o sobre la transmissió intergeneracional del trauma al teatre català contemporani. De l'1 al 3 de novembre, l'**Anglo-Catalan Society** ha celebrat el seu LXV Congrés Anual a la Universitat de Bangor, que, a més d'un extens nombre de comunicacions, també ha comptat amb una lectura poètica a càrrec de Francesc Parcerisas. L'**Associazione Italiana di Studi Catalani** ha publicat el núm. 9 de la *Rivista Italiana di Studi Catalani* (RisCat), la primera i única revista científica italiana de catalanística, orientada a l'estudi i reflexió crítica sobre la cultura catalana en totes les seves manifestacions.

L'**Associació Française des Catalanistes** ha dut a terme el congrés *Països Catalans i Provença: mirades creuades*, del 10 al 12 d'octubre (Universitat d'Ais de Provença). La conferència inaugural ha estat *Pays catalans, pays d'oc: questions sur une histoire* (Philippe Martel) i ha comptat amb intervencions d'acadèmics d'universitats franceses, italianes, catalanes, balears i valencianes (Isabel Grifoll, Miriam Cabré, Patrick

Hutchinson, Riccardo Viel, Martí Aurell, Maria Sebastian, Maria Josep Mulet o Joan-Carles Oliver), i la participació d'experts com Anna Gudayol o Joan-Enric Vilardell. En el marc del congrés s'ha ofert un concert de Roger Mas (11 d'octubre). L'Associació també ha publicat el núm. 5 de la "Revue d'Études Catalanes".

33es Jornades Internacionals per a Professors de Català

En el marc del programa de formació del professorat, del 16 al 19 de juliol, l'Institut Ramon Llull ha organitzat la 33a edició de les Jornades Internacionals per a Professors de Català, un espai de formació i de trobada, debat i reflexió per al professorat d'estudis catalans de les universitats de l'exterior. Celebrades per segon any consecutiu a la Universitat de les Illes Balears, a Palma, hi han assistit un centenar de professors que han compartit experiències pedagògiques per mitjà de presentacions, tallers i grups de treball. Agustí Villaronga n'ha impartit la conferència inaugural: De la paraula a la imatge.

Entre els diversos esdeveniments, els participants van poder assistir a la presentació de la *Gramàtica essencial de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, a càrrec de la prof. M. Josep Cuenca, i a la conversa Representacions de la cultura catalana: identifications, reconeixements, transmissions, amb la participació dels professors Mercè Picornell (Universitat de les Illes Balears), Antoni Martí Monterde (Universitat de Barcelona) i Brice Chamouveau (Universitat de París 8 Vincennes – Saint Denis). L'11 de juliol es va organitzar una sessió formativa prèvia, adreçada al professorat que s'ha incorporat a la XarxaLlull al llarg del curs acadèmic 2019-2020.

Estades lingüístiques d'estudiants (València, Mallorca, Andorra i Girona)

Entre el 7 i el 19 de juliol, el Llull i l'Acadèmia Valenciana de la Llengua han organitzat l'**Estada lingüística d'estiu a València**, adreçada a estudiants de català d'universitats i centres de l'exterior. La procedència de la trentena d'estudiants que hi han participat reflecteix

l'aposta internacional, amb assistents d'11 països diferents: Brasil, Canadà, Espanya, Finlàndia, Itàlia, Mèxic, Portugal, Regne Unit, República Txeca i Rússia.

El **XVIII Campus Universitari de la Llengua Catalana**, celebrat a Girona i a Andorra entre el 21 de juliol i el 4 d'agost, organitzat conjuntament amb el Govern d'Andorra, permet als participants viure plenament en català durant uns dies, gràcies a una immersió lingüística i cultural que va a cavall de la Costa Brava i el Pirineu andorrà. Hi han participat 32 estudiants d'universitats de 19 països, entre les quals les de l'Havana, Mont-real, Brno, Moscou, Sao Paulo, Columbia, Mèxic o Varsòvia.

En la col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears, el Llull ha organitzat novament a Palma l'**Estada lingüística d'estiu a les Illes Balears**, entre l'1 i el 13 de setembre. Ha comptat amb la participació de 27 estudiants de 15 països: Alemanya, Bèlgica, Brasil, Cuba, Espanya, França, Finlàndia, Itàlia, Irlanda, Israel, Polònia, Regne Unit, República Txeca, Rússia i Sèrbia. El comú denominador de totes les estades és la combinació de classes de llengua i de formació especialitzada amb una destacada presència d'activitats culturals i de lleure.

Certificació dels coneixements de català

El Llull ha organitzat la 17a convocatòria de proves per a l'obtenció dels Certificats de coneixements de llengua catalana, administrades en 66 localitats de 29 països d'arreu del món (dades que representen una consolidació en el nombre de països respecte a convocatòries anteriors). Adequades als calendaris acadèmics dels diferents països, se n'han ofert dues: maig i juny (hemisferi nord) i novembre (Argentina, Brasil, Japó, Mèxic, Paraguai i Xile). S'hi han inscrit un total de 1.156 persones, amb un total de 1.003 presentades. La distribució global, segons els diferents nivells, ha estat: 316 de nivell bàsic (A2), 324 d'elemental (B1), 186 d'intermedi (B2), 207 de suficiència (C1) i 60 de superior (C2). De les 1.003 persones presentades a les proves, 843 (84,05%) han obtingut el resultat d'apte: 263 del nivell bàsic (A2), 223 de l'elemental (B1), 168 de l'intermedi (B2), 140 del de suficiència (C1) i 49 del superior (C2).

ACTIVITATS

Formació per al professorat

Jornada de formació "Recursos tecnològics i innovació docent a l'aula de català com a llengua estrangera (CLE)"

12 d'abril

UNIVERSITAT DE LISBOA

Jornada de formació per al professorat d'estudis catalans d'universitats franceses

29 de novembre

UNIVERSITAT DE PROVENÇA AIS - MARSELLA

Curs d'introducció a la didàctica de la llengua com a idioma estranger

Del 18 al 20 de d'octubre

VINARÒS I MORELLA

Acadèmia Valenciana de la Llengua i Xarxa Vives d'Universitats

Programes per a estudiants

Formació especialitzada

Curs d'especialització en estudis catalans: traducció literària (català-francès)

Octubre de 2019 - maig de 2020

UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA - UNIVERSITAT DE VIC-UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

I Seminari de traducció literària del català al finès

15 de febrer

UNIVERSITAT DE HÈLSINKI

II Seminari de traducció literària del català al rus

Del 14 al 16 de març

UNIVERSITAT ESTATAL LOMONÓSSOV DE MOSCOU, RÚSSIA

Curs d'especialització en gestió cultural internacional

Del 6 al 10 de maig

VENÈCIA, ITÀLIA

Biennal de Venècia (Eventi Colateralis)

Curs d'especialització en indústria editorial

Del 2 al 4 de desembre

UNIVERSITAT DE GUADALAJARA (MÈXIC)

Formació lingüística per a estudiants d'intercanvi

UNIVERSITATS DE BARI, ROMA, FEDERICO II, L'ORIENTALE DE NÀPOLS, TORÍ I VENÈCIA

Estada d'estudiants de la XarxaLlull a la Fira del Llibre Ebrenc i Litterarum

Del 29 de maig al 2 de juny

MÓRA D'EBRE

7a Trobada Internacional de Professors i Estudiants de Català a l'Exterior

Del 4 al 8 d'abril

MADRID

Viatge d'estudis a Catalunya (Universitat de Harvard)

Del 18 al 23 de març

BARCELONA

Viatge cultural a Mallorca (Universitat de Tolosa)

De l'11 al 16 de juliol

MALLORCA

Programa de pràctiques

Tot l'any

INSTITUT RAMON LLULL, UNIVERSITAT POMPEU FABRA I AGÈNCIA LITERÀRIA CARME BALCELLS

Concurs de microrelats IRLats

GUANYADORA: Laura Stumpp, Universitat de Marburg (Alemanya)
FINALISTA: Razvan Andrei Ion, Universitat de Bucarest (Romania)

Activitats acadèmiques i culturals a XarxaLlull

Activitats musicals

Recital de cançons de Miquel Pujadó

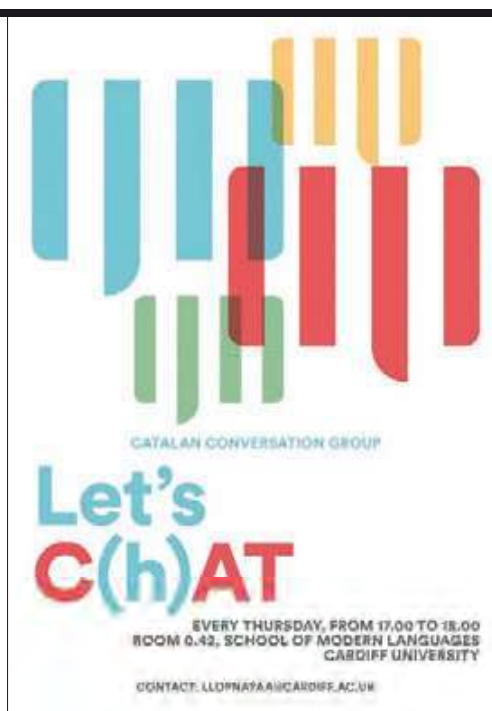
Gener 2019

UNIVERSITAT DE SAARLANDES, ALEMANYA

Concert i entrevista Oques Grasses

22 de febrer

CARDIFF, REGNE UNIT

Recital poètic amb Nora Albert i Marcela Friedrichs

Dia de la Dona març 2019

📍 UNIVERSITAT DE SALAMANCA

Presentació del disc *Poemitza't*, d'Andreu Valor

📍 UNIVERSITATS DE BRISTOL, CARDIFF I QUEEN MARY DE LONDRES, REGNE UNIT

Recital poètic del duet mallorquí Vers Endins

Del 4 al 5 d'abril

📍 CENTRE D'ESTUDIS CATALANS, UNIVERSITAT DE POZNAN, POLÒNIA

Recital poètic i literari de Sant Jordi

23 d'abril

📍 GALERIA TORO, GRANADA

Trobada amb Els Amics de les Arts

25 d'abril

📍 BERLÍN, ALEMANYA

Concert-taller de música medieval amb Ardit Ensemble

8 de maig

📍 SIENA, ITÀLIA

Conferències de Xavi Sarrià

9 i 10 de maig

📍 UNIVERSITATS DE TORINO I VERONA, ITÀLIA

Inauguració del mòdul especialitzat Katalanicum

Maig

📍 UNIVERSITAT DE REGENSBURG

Grup de rap valencià Herba negra

Roger Mas

Setembre 2019

📍 MONT-REAL, CANADÀ

Seminars sobre La Nova Cançó

16 d'octubre

📍 UNIVERSITAT DE GRENOBLE

1 de novembre

📍 UNIVERSITAT LOMONÓSSOV DE MOSCOU

Josep Vidal i Jordi Montañez

Activitats de cinema

Cicles de Cinema Català

📍 UNIVERSITAT DE MASSACHUSETTS-AMHERST, UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE MADRID, UNIVERSITAT DE REGENSBURG, UNIVERSITAT DE SZEGED

Trobades amb directores de cinema

Meritxell Colell i Laura Ferres

Febrer 📍 QUEEN MARY UNIVERSITAT DE LONDRES

Marc Recha

Maig 📍 UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE MADRID

Montserrat Armengou

Setembre 📍 HOOD COLLEGE I GEORGETOWN UNIVERSITY

Neus Ballús

Juny 📍 CENTRE D'ESTUDIS CATALANS DE LA UNIVERSITAT PARIS SORBONNE

Celia Rico

Octubre 📍 UNIVERSITAT DE MASSACHUSETTS I UNIVERSITAT DE HARVARD

Eva Vila

Novembre 📍 UNIVERSITAT DE VARSÒVIA

Fran Ruvira

Novembre 📍 UNIVERSITAT DE TOLOSA

Conferències sobre cinema i visualitats

📍 **UCLA, UC BERKELEY I UNIVERSITAT DE STANFORD (DESEMBRE)**

Conferència Filming Catalonia's Cultural Landscapes
Antonio Monegal, professor visitant Càtedra Josep Pla (Universitat de Stanford)

Projecció de pel·lícules a les universitats de l'exterior

Pa negre, Incerta glòria, La vida lliure, Lo que dirán, La propera pell, Estiu 1993

Activitats literàries

Jornada Dona i Literatura

Març

📍 **UNIVERSITAT DE SALAMANCA**

Participació de Nora Albert

Cicle La literatura catalana amb tots els accents al CEC Sorbonne

Març

Ramon Solsona

Albert Forns

Març

📍 **UNIVERSITAT DE BANGOR**

Presentació de la traducció al croat d'*Els nois*

Març

📍 **UNIVERSITAT DE ZADAR**

Toni Sala

Commemoració del Dia Mundial de la Poesia amb la col·laboració de professors i estudiants de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior

Programa de l'agregació a França

Març

📍 **UNIVERSITAT DE LIÓ 2, UNIVERSITAT DE LILLE I UNIVERSITAT DE TOLOSA**

Ponç Pons amb *Flames escrites*

Diada de Sant Jordi

Abril

📍 **UNIVERSITAT DE SANT PETERSBURG**

Glòria Coll i Sebastià Perelló

Escape room a l'Orfeó Català de Mèxic, inspirat en *La mala dona* de Marc Pastor

Presentació de "Construir con palabras"

Maig

📍 **UNIVERSITAT DE VENÈCIA I UNIVERSITAT DE VERONA**

Jaume Subirana

Seminari de narrativa catalana

Maig

📍 **UNIVERSITAT ZADAR**

Bel Olid

Festival de Poesia de Belgrad

Maig

📍 **UNIVERSITAT DE BELGRAD**

Maria Cabrera

Catalan-American relations in Contemporary Catalan short-fiction

Setembre

📍 **UNIVERSITAT DE COLUMBIA (NOVA YORK)**

Alba Dalmau i Jordi Puntí

Toronto International Festival of Authors

Octubre

📍 UNIVERSITAT DE TORONTO

Conferència "Barcelona noir- Crime and detective fiction in Catalonia"
Teresa Solana

Jornada Víctor Català

Novembre

📍 UNIVERSITAT
CA' FOSCARI DE VENÈCIA

Carme Gregori, Lluïsa Julià,
Margalida Pons, Sara Antoniazzi

Adhesió als actes "Nove dialoghi per Mercè Rodoreda"

Novembre

📍 UNIVERSITAT DE LA SAPIENZA
DE ROMA

Taller de Stefania Ciminelli

Congressos i col·loquis acadèmics

Simposi Internacional IBERTranslatio – Iberian and Translation Studies: re-defining contact zones

28 i 29 de març

📍 UNIVERSITAT DE LISBOA

Artur Guerra, Pere Comellas

Seminario Internazionale La Napoli del Re Alfonso il Magnanimo. Curial e Güelfa, la cavalleria letteraria

15 i 16 d'abril

📍 UNIVERSITAT DE FEDERICO II
DE NÀPOLS

Conferència de sociolingüística catalana sobre el català que parlen els joves actualment

Maig

📍 UNIVERSITAT DE MAYNOOTH

AveHí Flors (CUSC-UB)

Jornades de Llengües i Cultures Iberoromàniques Seminari de traducció poètica illa de Pasman

Maig

📍 UNIVERSITAT DE ZADAR

Enric Casasses

Conferències de sociolingüística

Maig

📍 UNIVERSITAT DE FRANKFURT I
UNIVERSITAT DE SAARBRÜCKEN

David Poudevida

Conferència "Llengües maternes, col·lapse i existència txarnega"

Juliol

📍 UNIVERSITAT DE SAARBRÜCKEN

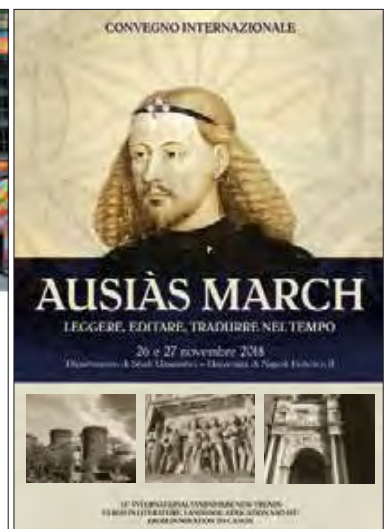
Brigitte Vasallo

Presentació del llibre "A taste of Barcelona: The History of Catalan Cooking and Eating

Octubre

📍 UNIVERSITAT DE COLUMBIA
(NOVA YORK)

Rosi Song i Robert Davidson, amb
tast culinari del xef Xavi Viarnés

Jornada de dansa catalana contemporània

Octubre

📍 UNIVERSITAT DE BANGOR

Conferència Explica Dansa i espectacle de dansa
Toni Jodar i Albert Quesada

Jornades sobre traducció i relacions culturals entre el Brasil i els Països Catalans

Novembre

📍 UNIVERSITAT DE SAO PAULO

Jornades sobre lingüística catalana – sintaxi

Novembre

📍 UNIVERSITAT DE VIENA

Teresa Cabré (Universitat Autònoma de Barcelona), Anna Pineda (Universitat Pompeu Fabra), Susann Fischer (Universitat d'Hamburg) i Antonio Fábregas (Universitat de Tromsø)

XI Jornada Catalunya-Hongria dedicada a la narrativa de postguerra i Mercè Rodoreda

📍 UNIVERSITAT DE BUDAPEST I
UNIVERSITAT DE SZEGED

Espectacle teatral *La plaça del Diamant* de la companyia Mea Culpa.

Conferències de Julià Guillamon sobre la contracultura barcelonina dels anys 70-80

Novembre

📍 UNIVERSITAT DE VENÈCIA I
UNIVERSITAT DE VERONA

Conferència-espectacle sobre les noves formes de teatre contemporani

Novembre

📍 UNIVERSITATS DE GRANADA,
SALAMANCA I SANTIAGO DE
COMPOSTELLA

David Espinosa

Seminari de sociolingüística

Desembre

📍 UNIVERSITAT DE BELGRAD

Pere Comellas

02

LITERATURA

És un tot un repte fer que la nostra literatura sigui escoltada, rebuda, estimada i llegida arreu del món, i és per això que treballem per fer que les millors pàgines i autors de les nostres lletres siguin disponibles en altres llengües, i també per portar autors de literatura catalana als esdeveniments literaris més punters d'arreu del món, on promovem el contacte directe amb editors, agents i traductors. Ho fem a través de la subvenció a editorials i festivals literaris per a la traducció, la promoció i la il·lustració, de l'ajut a la mobilitat per fomentar la circulació i difusió exterior d'autors i obres de la literatura i del pensament en català i, finalment, de l'ajut de Fragments que té com a objectiu la traducció de fragments i elaboració de dossiers d'obres de literatura catalana per a la promoció exterior

El Llull assiteix regularment a les fires internacionals del llibre més rellevants del sector: Londres, Leipzig, Paris, Bolonya, FIL Buenos Aires —on hem tingut una presència molt destacada—, BEA, Beijing, Frankfurt, Montreuil i FIL Guadalajara. El 2019, a més a més, hem fet un viatge de prospecció del mercat rus assistint, per primera vegada, a la Fira del llibre de Moscou. També hem donat nou impuls a la Missió Internacionals d'Editors i Agents, a la Missió Internacional de Traductors de Teatre de Text en Català, i al Seminari de traducció literària del turc. D'entre les nombroses accions empreses al llarg del curs, també destaquem l'assistència de Jaume Pont al Marché de la Poésie, on el Llull ha disposat de l'escenari central del festival per fer-hi un recital i una trobada amb una seixantena d'editorials, on es van donar a conèixer noms de la poesia catalana contemporània encara no traduïts al francès. També hem tornat a tenir cura de la difusió de la literatura infantil i juvenil, visible enguany al Saló del Llibre de Montreuil, cita estratègica del sector i on el Llull ha col·laborat per primer cop amb l'organització per planificar la visita de David Nello.

També destaquem la trobada de programadors internacionals durant el Festival Nacional de Poesia de Sant Cugat. El Llull ha convidat a diversos actes del certamen a un conjunt de directors de poesia internacionals amb l'objectiu de fomentar la programació de poesia catalana. Pel que fa a difusió d'autors i obres cabdals de la nostra literatura, destaquem l'organització de 'Nove dialoghi per Mercè Rodoreda' a Itàlia, amb 9 actes en diferents fires, festivals i esdeveniments literaris italians al llarg de l'any, sota la direcció de l'escriptora i crítica literària Chiara Valerio. Sense oblidar un dels projectes que més resultats dona pel que fa a creació: la residència Art Omi, que ha comptat amb Irene Solà i Núria Perpinyà.

PROJECCIÓ EXTERIOR DE LA LITERATURA

**FOMENT DE LA
TRADUCCIÓ DE LA
LITERATURA I EL
PENSAMENT AMB
PRIORITAT ALS
CLÀSSICS
I LA LITERATURA
INFANTIL I JUVENIL**

121

Ajuts atorgats
per a la traducció
d'obres

**POTENCIAR
LA DIFUSIÓ,
CIRCULACIÓ I
INTERCANVIS
D'AUTORS I OBRES
DE LA LITERATURA
CATALANA**

63

Ajuts atorgats per a la
promoció d'obres de
literatura catalana
i d'obres d'infantil
i juvenil

**FOMENT
DE LA PUBLICACIÓ
D'OBRES IL·LUSTRADES
DE LITERATURA
INFANTIL I JUVENIL**

32

Ajuts atorgats
per a la publicació
d'obres il·lustrades
de literatura
infantil i juvenil

**INCREMENTAR
LA PRESENCIA
DEL LLULL ALS
DEBATS
INTERNACIONALS**

7

Participació en
fòrums, plataformes
i projectes de coop.
Cultural

561

Entrevistes realitzades
amb agents literaris
internacionals

1

Presència literatura
catalana com a focus
a fires i festivals intern

27

Participants en
accions detecció
i formació de
traductors literaris

15.316

Nombre de visitants
a les plataformes online
TRAC i TRADUCAT

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Feria Internacional del Libro de Buenos Aires- Barcelona Ciudad Invitada de Honor

Del 23 d'abril al 13 de maig

📍 BUENOS AIRES

Entre els dies 23 d'abril i 13 de maig s'ha celebrat a Buenos Aires la 45ena edició de la Feria Internacional del Libro de Buenos Aires, en què Barcelona ha estat la ciutat convidada d'honor sota el lema "Barcelona, Ciudad literaria". Amb un programa cultural i professional molt extens, coorganitzat amb l'Ajuntament de Barcelona i gràcies també a la col·laboració entre diverses administracions del territori, ha estat possible la presència de gairebé 80 autors de tots el territoris de parla catalana, incloent autors en català i en castellà, il·lustradors, especialistes i artistes. La ciutat convidada hi ha estat present tant en la programació de la fira, amb unes 120 activitats que han girat entorn de la creació literària de la ciutat, com a través de l'estand de 200 m2, el qual ha esdevingut un gran centre de promoció cultural de la literatura de la ciutat convidada, i que ha inclòs també una llibreria. Tres exposicions entorn a la il·lustració catalana, la literatura catalana i el sector editorial català, i un concert de Silvia Pérez Cruz han completat la programació.

La fira de Buenos Aires és la segona més important en llengua castellana després de la Feria del Libro de Guadalajara (Mèxic) i anualment supera el miler d'activitats i el milió de visitants, compta amb prop de 480 expositors i convoca a més de 12.000 professionals durant les tres setmanes que dura.

«Per als
argentins,
Barcelona
és una ciutat
desitjada.»

Maria Teresa Carbano

presidenta de la Fundación El Libro

Què suposa per a Buenos Aires que Barcelona sigui ciutat convidada?

Per als argentins, Barcelona és una ciutat desitjada. La imaginem com una ciutat que mira al mar, cosmopolita, amb una cultura riquíssima, amb cantants com Joan Manuel Serrat, també amb escriptors que llegim amb fruïció. Barcelona és bellesa, cultura i vida social. És una presència important, perquè aspirem a conèixer més la vostra literatura i cultura.

La connexió Buenos Aires-Barcelona sembla que tingui un component místic.

Hi ha "onda". Potser té a veure amb l'exili bidireccional. Els escriptors catalans que van anar a Buenos Aires després de la guerra civil van crear editorials, com Editorial Sudamericana, que va ser qui va publicar Cien años de soledad, de Gabriel García Márquez. D'una banda, teniu aquesta influència d'escriptors catalans que entre el 36 i el 39 van establir-se, van fundar famílies i van crear cultura aquí, i que van enfortir una indústria editorial molt poderosa a l'Amèrica llatina.

De l'altra banda, què rep Barcelona de Buenos Aires?

Rep un exili després d'una dictadura, també. La ciutat acull psicoanalistes, escriptors, una moguda cultural de qui fuig. Tenim la sensació que som molt semblants, amb camins paral·lels. Això passa per la idea de la creativitat, del lloc preeminent que té la cultura al vostre país.

Què aconseguirem amb la presència a Buenos Aires, els escriptors catalans?

Us servirà per donar-vos a conèixer i per obrir una gran porta a les traduccions i a les coedicions. Aquí, hi ha la percepció que la literatura escrita en català –i la llengua catalana en si– és un gran privilegi cultural. El català té prestigi.

La FIL està plenament consolidada, amb 45 edicions. Què la fa tan especial?

Que és una festa! I que és una de les joies de Buenos Aires. La gent espera anar a la Feria, tothom vol passar-hi, encara que sigui només un dia o unes hores. Rebem un públic que durant l'any no visita llibreries, perquè la Feria democratitza i dessacralitza el llibre. És un àmbit on tothom pot passejar i mirar llibres, sense sentir-se estrany. Hi ha molt de contacte directe entre autor i lector, signatures de llibres, molt de cara a cara. En total, són 1500 actes culturals, amb un programa únic que no crec que tingui cap altra fira al món.

PODEU LLEGIR L'ENTREVISTA COMPLETA
AL WEB DEL LLULL www.llull.cat

La passió argentina de «Merlí»

Xiscles i sospirs, atacs de nervis i l'emoció de veure els ídols. Més proper a un concert de rock que a una xerrada sobre filosofia i literatura, l'escenari que viurà l'acte amb Héctor Lozano i Carlos Cuevas veu com milers d'adolescents fan cua hores abans que el recinte obri, amb les seves motxilles i una paciència a prova de les inclemències del temps. Som al pavelló més gran de tota la fira, amb capacitat per a mil persones, però aquest vespre es farà petit, bo i demostrant la passió que es viu per la sèrie catalana.

A poc a poc, en estricte ordre de cua, entren 1.000 joves —l'aforament del pavelló— i més de 1.100 es queden a les portes. Surten els protagonistes a l'escenari i el públic, a l'uníson: "benvinguts a Buenos Aires", en català. Cuevas llegeix l'inici del llibre que es presenta durant l'acte i agraeix l'esforç de TV3 en l'aposta per Merlí, "una ficció petita, rodada en català i a Catalunya". "Vaig escriure la sèrie que m'hagués agradat veure a mi quan tenia 15

anys", confessa, més endavant, Lozano, seguit d'aplaudiments i entusiasme, tot evidenciant els lligams de la sèrie amb la ciutat: "Barcelona i Buenos Aires són germanes", diuen.

Un èxit sense precedents. Però, per què Merlí? Què l'ha fet tan internacional i necessària per a tanta gent? "Perquè, tinguem l'edat que tinguem, no deixem mai de ser adolescents", apunta Lozano. L'adolescència convertida en l'esperit amb què es mira el món, amb què ens enamorem, vivim, patim i ens fem més forts. "Merlí ens ensenya que pots ser estimat sense ser perfecte". I que cal lluitar "contra l'estigma de ser diferent, contra el bullying, pels drets LGBTI o per l'avortament lliure". Tal i com ho diuen, clar i català, les estrelles d'una sèrie que causa furor, igual que un dels actes més multitudinaris de l'edició 2019 de la Feria del Libro.

PODEU LLEGIR LA CRÒNICA COMPLETA
AL WEB DEL LLULL www.llull.cat

Fira del Llibre de Londres 2019

Del 12 al 14 de març

📍 LONDRES

Més enllà de les reunions tècniques habituals amb editors, agents i professionals d'arreu del món (en particular, anglosaxons), la participació de l'Institut Ramon Llull a la fira de Londres 2019 ha comptat amb diverses novetats: un estand amb el doble de metres quadrats que el d'edicions anteriors; una nova localització en un pavelló més cèntric; un treball de comunicació específic amb el canal oficial de la fira; i un seminari en el Literary Translation Centre sobre l'augment de traduccions de literatura catalana a l'anglès, un espai dins el recinte firal que ofereix panells de primer ordre per al públic especialitzat del món editorial.

Aquestes iniciatives han procurat augmentar la visibilitat de la literatura catalana a la fira de Londres, una de les cites més importants del calendari editorial, amb vistes al programa específic previst pel 2022 anomenat Catalan Culture Spotlight, un focus centrat en la producció literària i cultural en català, en què s'ha projectat un programa cultural i professional amb l'objectiu d'impulsar la traducció d'obres literàries en català a l'anglès.

Missió Internacionals d'Editors i Agents- Making Catalan Literature Travel for International Publishers and Agents

Del 10 al 13 de setembre

📍 BARCELONA

El Llull ha organitzat la 17ena edició de la Missió d'editors, convidant divuit agents i editors internacionals a Barcelona, deu de ficció i vuit de literatura infantil i juvenil, amb l'objectiu de presentar-los la literatura catalana de manera directa i personalitzada. A banda de trobar-se amb prop de seixanta editorials catalanes, també s'han pogut veure amb escriptors, scouts literàries, traductors/es, periodistes i representants de diverses institucions del sector literari català.

Els deu editors de ficció ha estat Silvia Schmid, de DTV (Alemanya), Carolina Uribe, de Libros del Zorzal (Argentina), Maja Blazevic, de Fraktura (Croàcia), Julia Ringo, de Farrar, Straus and Giroux (Estats Units d'Amèrica), Laure de Vaugrigneuses, d'Éditions du Seuil (França), Mirjam Ilvas, de Kustantamo S&S (Finlàndia),

Andrea Morstabilini, d'Il Saggiatore (Itàlia), Anne Meadows, de Granta Books (Regne Unit), Henrik Nilsson, de Nilsson Förlag (Suècia) i Yi Ai, d'Horizon Books (Xina). I els de literatura infantil i juvenil Carolina Maluf, de Biruta Editores (Brasil), Jeongha Kim, de Greenbook Agency (Corea del Sud), Véronique Haitse, d'École des Loisirs (França), Marta Mazza, de Mondadori Random House (Itàlia), Joanna Walczak, de Wydawnictwo Debit (Polònia), Mariia Shakura, de Rosman (Rússia), Ulrika Caperius, de Bonniers Carlsen (Suècia) i Tugce Ozdeniz, de Can Children's Publishing Turquia).

Missió Internacional de Traductors de Teatre de Text en Català

Del 19 al 22 de novembre

📍 BARCELONA

Aquest 2019 s'ha celebrat la segona edició de la Missió internacional de traductors de teatre de text del català a d'altres llengüesco-organitzada entre l'Institut Ramon Llull i la Sala Beckett, amb sis traductors de sis països diferents: Sharon G. Feldman (Estats Units), Fabrice Corrons (França), Ursula Bauchhausen (Alemanya), Agnieszka Stachurska (Polònia), Roman Redlova (República Txeca) i Dora Bakucz (Hongria). Un doble programa cultural i professional ha servit per familiaritzar aquests 6 convidats amb el panorama teatral actual en català.

Seminari de traducció literària del català al turc

28 i 29 de novembre

📍 BARCELONA

Durant els dies 28 i 29 de novembre ha tingut lloc el segon seminari de traducció literària del català al turc, ampliant així la formació iniciada al 2018. Hi han participat Zerrin Yanikkaya, Gülsevime Erhan, Akin Terzi, Nihan Özyildirim, Serdar Çelik, Emrah Imre i Saliha Nilüfer.

«Tinc una visió pessimista de la societat, per això faig servir l'humor.»

Eva Baltasar

Esriptora, autora de la novel·la Permagel

Permagel suposa la primera baula d'un tríptic on explora la veu de tres dones diferents.

No va ser premeditat. Vaig acabar el llibre i m'ho havia passat tan bé que vaig pensar que en faria dues més. De seguida, em vaig posar a escriure Boulder, la segona entrega del tríptic.

Són en primera persona, però tant Boulder com Permagel no són autobiogràfiques.

Però tenen una vida viscuda que s'hi empelta. Recupero paisatges que he viscut. I la veu... Defenso molt una gran part d'allò que les meves protagonistes diuen i expressen.

Què hi ha de veritat o de construcció en tot el que expliquem?

Tenim la vida que vivim, aquella que diem que és real, però sense saber fins a quin punt ho és, de real. I, després, tenim la vida imaginada. A mi, se'm barregen. De vegades recordo coses que he explicat, però que no he viscut, confonc molt la realitat amb les meves pròpies ficcions.

Permagel és un longseller. L'èxit ve per la protagonista o pels tabús que trenca?

D'una banda, el llibre ha trobat un públic de totes les edats. De l'altra, hi ha qui em diu que la història no li importa gens, però que gaudeixen molt de com està escrit. També hi ha gent que se sent molt identificada amb els personatges o amb algunes frases de la protagonista. Gent que veu escrit el que pensava i no sabia com dir-ho.

Ha viatjat molt per presentar Permagel, com la gira amb el Lull que l'ha portat a Itàlia, Sud-amèrica i l'estat espanyol. Com ho porta, una persona solitària com vostè?

Viatjo molt, però també és cert que ho faig sola, tinc molt temps per mi, de voltar o quedar-me a l'hotel. En canvi, haig de confessar que els clubs de lectura m'agraden molt, perquè et trobes els lectors, parles amb ells i t'ensenyen coses que no sabies. Al principi, n'era molt reticent: volia dir sortir de la meua zona de confort. Però vaig decidir que calia ser generosa, perquè si Permagel s'ha fet gros és gràcies als lectors.

PODEU LLEGIR L'ENTREVISTA COMPLETA
AL WEB DEL LLULL www.llull.cat

TRADUCCIONS

LIJ

Agus i els mostres,
de Jaume Copons en francès
(Jungle Éditions)

La película de la meva vida,
de Maite Carranza, al portuguès
(Amadora)

Germans, de Rocio Bonilla,
a l'anglès (Quirky Kid)

A dormir gatets, de Barbara Castro
a l'italià (Donzelli)

El mostre de colors, d'Anna Llenas
a l'hebreu (Kinneret)

Poesia

Antologia de Pere Gimferrer
a l'anglès (Carcanet)

Antologia Foix a l'anglès
(Northwestern University)

Instruments Òptics, de Gemma
Gorga, a l'italià (Ensemble)

Elegies de Bierville,
de Carles Riba, al grec (Printa)

No ficció

Nova Il·lustració Radical,
de Marina Garcés, a l'alemany
(Turia & Kant)

Summits of my life,
de Kilian Jornet, al polonès (SQN)

Ficció

La maledicció dels Palmisano,
de Rafel Nadal, al norueg
(Cappelen Damm)

Els nois, de Toni Sala,
al croat (Hena)

Les veus del Pamano,
de Jaume Cabré, al suec (Nilsson)

La biblia valenciana,
de Rafael Tasis, al grec
(Kastaniotis)

Quanta, quanta guerra,
de Rodoreda, a l'hebreu (Carmel)

El quadern gris, de Pla,
al xinès (Shanghai 99)

Les possessions, de Lucía Ramis,
a l'alemany (Orlanda)

La memòria de l'arbre,
de Tina Vallès, al turc
(Can Yayinlari)

L'art de portar gavardina,
de Sergi Pàmies, al francès
(Actes Sud)

Permagel, d'Eva Baltasar,
a l'italià (Nottetempo)

Eren ells, de Carles Rebassa,
a l'àrab (Sefsafa)

Cròniques de la veritat oculta,
de Pere Calders, al polonès
(Biuro Literackie)

El perquè de tot plegat,
de Quim Monzó, a l'anglès
(Open Letter)

Aquest llistat és una selecció.
Si voleu saber tots els llibres publicats al 2019,
consulteu el TRAC:
<http://trac.llull.cat>

ACTIVITATS

Festival de Literatura del Caire

Del 16 al 22 de febrer

📍 EL CAIRE, EGIPTE

Mireia Calafell.

Sant Jordi a Roma

Del 15 al 18 d'abril

📍 ROMA, ITÀLIA

Màrius Serra, Coia Valls i Amaranta Sbardella.

Sant Jordi a París

16 d'abril

📍 PARÍS, FRANÇA

Imma Monsó i Florence Noiville.

Sant Jordi a Brussel·les

26 d'abril

📍 BRUSSEL·LES, BÈLGICA

Dolors Miquel i Mireia Calafell.

PEN World Voices Festival

Del 6 al 12 de maig

📍 NOVA YORK, ESTATS UNITS

Najat El Hachmi.

13th Belgrade Poetry and Book Festival "Trgni se! Poezija!"

Del 23 – 27 de maig

📍 BELGRAD, SÈRBIA

Lectura poètica de Maria Cabrera, Jelena Petanovic i Pau Bori.

Marché de la Poésie

Del 8 al 9 de juny

📍 PARÍS, FRANÇA

Recital de poesia i trobada amb editors. Jaume Pont, François-Michel Durazzo, Pol Boixaderas.

British Library – University College of London

10 de juny

📍 LONDRES, REGNE UNIT

Grammar and dictionaries. Maria Rosa Lloret.

Revista Asymptote

11 de setembre

Presentació on-line del monogràfic revista 'Asymptote' edició especial a la literatura catalana.

Autors inclosos: Pere Calders, Monica Batet, Marta Orriols, Neus Canyelles i Roc Casagran, Joan Brossa, Manuel Forcano, August Bover, Anna Gual, Dolors Miquel i Maria Cabrera.

Hamburg Literaturfest, Orlanda Verlag

De l'11 al 15 setembre

📍 HAMBURG I BERLÍN, ALEMANYA

Presentació de la traducció a l'alemany de "Les possessions". Llúcia Ramis.

Station Literature 24 Festival

Del 12 al 15 de setembre

📍 STRONIE, POLÒNIA

Presentació de "Cròniques de la veritat oculta" de Pere Calders. Anna Sawicka, Juliusz Kurkiewicz, Magdalena Rigamonti, Camilla Baar i Pawel Szamburski.

Traduir Trabal i la impossibilitat de fer-se el suec a Itàlia

19 de setembre

📍 INSTITUT RAMON LLULL, BARCELONA

Joan Safont i Simone Cattaneo.

Africa Poetry Festival

Del 7 al 12 d'octubre

📍 DURBAN, SUD-ÀFRICA

Guillem Gavallda.

Gira de presentació de "Permagel"

De l'11 al 13 d'octubre

📍 ROMA, TORÍ, GÈNOVA, MILÀ, ROVERETO, VENÈCIA I BOLOGNA, ITÀLIA

Inquiete Festival, Nora Books&Coffee, Book Pride Festival, Antigone Bookshop, Arcadia Bookshop, Marcopolo Bookshop, Genderbender Festival. Eva Baltasar.

Book Pride Festival, Book City Milano

Del 17 al 20 d'octubre i del 15 al 17
novembre

📍 MILÀ, VENÈCIA I GÈNOVA, ITÀLIA

Gira de presentació de "Nova
il·lustració radical".
Marina Garcés.

Festival Nacional de Poesia de Sant Cugat

Del 17 al 20 d'octubre

📍 SANT CUGAT

Trobada de programadors
internacionals de Poesia.
Maithé Vallès-Bled, directora del
festival Voix Vives de la
Méditerranée (Sete, França), Lily
Michaelides, directora del Festival
for Young Poetes (Xipre), Dejan
Matic, director del Treci Trg
Festival (Belgrad, Sèrbia) i Feline
Streekstra, directora del Rotterdam
Poetry Festival (Rotterdam, Països
Baixos)

Haus für Poesie. Dia de la poesia catalana

25 d'octubre

📍 BERLÍN, ALEMANYA

Maria Cabrera i el Pèsol Feréstec

TIFA – Festival Internacional d'Autors de Toronto

Del 24 d'octubre al 3 de novembre

📍 TORONTO, CANADÀ

Teresa Solana

Seminari de traducció literària del català a l'hebreu

Del 26 al 27 de novembre

📍 INSTITUT RAMON LLULL, BARCELONA

Ofir Feuerstein, Borja Bagunyà, Itai
Ron, Yossi Tal, Lía Nirgad, Hanan
Amouyal, Itai Ron, Michal Sharoni i
Amir Aharoni.

Salon du livre et de la presse de jeunesse

Del 27 novembre al 2 de desembre

📍 MONTREUIL, FRANÇA

David Nello

FIL Guadalajara

Del 3 al 7 de desembre

📍 GUADALAJARA, MÈXIC

Salvador Macip

Nove dialoghi per Mercè Rodoreda

Tot l'any

📍 ITÀLIA

9 actes públics al llarg
de l'any 2019.
Cicle literari amb la direcció de
Chiara Valerio.

Traducció a l'anglès dels llibres digitals de la col·lecció "Espais i Memòria", publicats per la Biblioteca de Catalunya

Tot l'any

📍 BIBLIOTECA DE CATALUNYA I INSTITUT
RAMON LLULL, BARCELONA

Haus für Poesie Lyrikline

📍 BERLÍN, ALEMANYA

Maria Cabrera i Sònia Moll

03

ARTS ESCÈNIQUES

Exportar arts escèniques és un dels reptes més engrescadors que tenim com a institució, són arts vives i això vol dir que sempre hi ha una companyia, és a dir, persones, que fan reviure en un context diferent del nostre un espectacle que ha estat creat a Catalunya. No es tracta tan sols de recrear la l'obra, es tracta de traslladar l'esperit d'una vivència i d'una experiència a una altra cultura. Al Lull pensem, a més, que hem de poder parlar en tots els llenguatges i que hem d'arribar a tots els públics. És per això que les accions intenten abastar gèneres tan diversos i la vegada tan complementaris com el circ, la dramaturgia contemporània, el teatre per a tots els públics, la dansa contemporània, les instal·lacions efímeres a l'espai públic, el teatre d'objectes, l'escenografia, la performance i els nous llenguatges. El Lull es vol fer ressò de les activitats que passen aquí i ara i traslladar-les arreu on es pugui crear interès.

Com succeeix en les altres disciplines, la convocatòria pública d'ajuts a la mobilitat és l'eina que ens permet establir el mapa de les actuacions, mapa que es veu complementat a través dels projectes que es desenvolupen des de l'àrea. Aquests projectes, que responen a una necessitat estratègica i a la voluntat d'incidir en un àmbit de determinat, volen posar en valor continguts i arguments en espais clau. Podem esmentar festivals com **Petits et Grands**, celebrat a Nantes, on hi van anar companyies com La Bleda, Blink Flash i Xirriquiteula Teatre i es va aprofitar per fer una trobada professional sobre teatre per a tots els públics. Pel que fa a la presència catalana a la **Quadriennal d'Escenografia de Praga**, on Catalunya hi participa com a regió i compta amb un espai i proposta pròpies, el Lull va col·laborar amb l'Institut del Teatre, que organitza el pavelló català. Next és un festival interregional entre França, Valònia i Flandes que vol preservar l'exemplaritat transfronterera i que va acollir vuit actuacions de Cris Blanco, Jorge Dutor, Guillem Mont de Palol, Soren Evinson, comissariats per Pep Pla (TNT-Terrassa) i Elena Carmona (El Graner) juntament amb la direcció del festival. Volem destacar també el **focus de dansa contemporània a Munic** (Alemanya) amb una mostra de videodansa i les actuacions de Quim Bigas, Pere Faura, Mal Pelo i Albert Quesada i un focus de circ contemporani al Festival **Circumnavigando de Gènova** que ha programat Mumusic Circus, La Mecànica, Joel Martí i Pablo Molina, La Cia Vaques i Mariantònia Oliver.

MOBILITAT ESCÈNIQUES

NOMBRE DE COMPANYIES

88

54 Teatre | 15 Circ | 19 Dansa

NOMBRE D'ACTUACIONS

1.081

742 Teatre | 242 Circ | 97 Dansa

NOMBRE DE PAÏSOS

42

31 Teatre | 22 Circ | 13 Dansa

NOMBRE DE SOL·LICITUDS

194

117 Teatre | 34 Circ | 43 Dansa

EUROPA	AMÈRICA DEL NORD	AMÈRICA DEL SUD	ÀSIA	ÀFRICA
872	36	5	164	4
574 Teatre	11 Teatre	2 Teatre	152 Teatre	3 Teatre
78 Circ	12 Circ	— Circ	10 Circ	— Circ
220 Dansa	13 Dansa	3 Dansa	2 Dansa	1 Dansa

EUROPA	AMÈRICA DEL NORD	AMÈRICA DEL SUD	ÀSIA	ÀFRICA
168	7	3	14	2
101 Teatre	2 Teatre	1 Teatre	12 Teatre	1 Teatre
31 Circ	3 Circ	— Circ	1 Circ	— Circ
36 Dansa	2 Dansa	2 Dansa	1 Dansa	1 Dansa

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Focus català en el Festival Petits et Grands

Del 28 al 30 de març

📍 NANTES, FRANÇA

El Festival Petits et Grands, celebrat amb una periodicitat bianual a la ciutat francesa, Nantes, és un esdeveniment sobre teatre, dedicat exclusivament a nens i nenes entre 0 i 12 anys. Cal destacar que aquesta és una de les programacions europees més importants de teatre per a tots els públics, ja consolidada com una de les cites referents i imprescindibles en el sector del teatre infantil i juvenil a França.

En el marc d'aquest festival, que va arribar el 2019 a la 5a edició, es presentaren tres companyies catalanes que realitzaren un total de set actuacions, a més de programar-se dues trobades professionals dedicades a presentar el sector del teatre infantil i juvenil a Catalunya i a la Xina. Les companyies catalanes i els espectacles duts a terme van ser: La Bleda, que dugué a terme tres sessions de l'espectacle Superbleda el dia 28 de març, al Château des ducs de Bretagne; Blink Flash, que representà dues sessions de l'espectacle Blink Flash Duncan el dia 29 de març, al Centre Chorégraphique National de Nantes; i Xirriquiteula Teatre, que va realitzar dues representacions de l'espectacle Laika el 30 març, a la Maison de quartier de Doulon. Pel que fa a la trobada professional sobre el sector infantil, aquesta es va dur a terme el dia 28 de març al Château des ducs Bretagne sota el títol "Benvinguts a Catalunya" i va consistir en una taula rodona moderada per Silvia Lorente que comptà amb la participació d'experts catalans de teatre per a tots els públics per debatre sobre les qüestions més importants d'aquesta disciplina.

DepARTure. Unique Performance and Dance from Catalunya

Del 30 de març al 6 d'abril

📍 MUNIC, ALEMANYA

"DepARTures. Unique Performance and Dance from Catalunya" és un programa sobre dansa catalana contemporània dissenyat per Joint Adventures, entitat fundada per Walter Heun i coneguda per programar festivals, residències i trobades internacionals de dansa a la capital de Baviera des del 1990.

Aquest programa de dansa contemporània catalana, organitzat el 2019, comptà amb un total de set intervencions (espectacles, videodansa i col·loquis) distribuïdes de la manera següent: els dies 30 i 31 de març es va projectar una selecció de peces de videodansa de Núria Font, comissariada per Àngels Margarit (Peix, Cos Recordat, Souvenir Zebra i Estances); una actuació de Quim Bigas (Appraisers) amb un col·loqui final entre artista i públic el dia 31; el 3 d'abril hi va haver una videodansa de Pere Faura (Miratge Cromàtic i Ballar Impossibles) i, més tard, un espectacle del mateix Faura (No Dance, No Paradise) amb un col·loqui final entre artista i públic; el 5 d'abril es va dur a terme una videodansa en col·laboració amb la companyia Mal Pelo (Eixa Paula, Canaan i Cos a l'aire, peus a terra) i una actuació de Maria Muñoz i la seva companyia Mal Pelo (Bach), amb una recepció amb els artistes al final; i el darrer dia, el 6 d'abril, una videodansa i una actuació final d'Albert Quesada (OneTwoThreeOneTwo), amb un col·loqui final entre artista i el públic.

Quadriennal de Praga

Del 6 al 16 de juny

📍 REPÚBLICA TXECA

La Quadriennal de Praga és l'esdeveniment d'escenografia més important del món. Si bé es va iniciar com a una exposició de disseny escenogràfic, la Quadriennal ha esdevingut una plataforma internacional de trobada i intercanvi de professionals, estudiants, escoles, pedagogs i investigadors que es materialitza en un programa que integra actuacions, exposicions, simposis, tallers, residències i esdeveniments educatius per a explorar des de diferents àmbits la teoria i la pràctica del disseny escenogràfic a les arts contemporànies.

Des del 2015, Catalunya hi participa com a regió i compta amb un espai i proposta pròpies. El 2019, en la 14a edició del festival, el Lull va col·laborar amb l'Institut del Teatre, institució que organitza anualment el pavelló català, en la participació catalana. Hem participat a diverses seccions de la Quadriennal com la Students Exhibition amb Theómai la proposta de 4 alumnes de l'Escola Superior d'Arts Dramàtic (ESAD); l'Exhibition of countries and regions amb Prospective actions, (Catalunya 2004 – 2018). Aquesta es planteja com una taula amb diversos jocs centrats en diferents escenaris que han tingut lloc durant els últims 15 anys a Catalunya, caracteritzats pel conflicte entre societat civil i l'Estat, on escoltem a través d'uns auriculars la veu de diferents escenògrafs que han sigut entrevistats per aquest projecte; la participació al cicle PQ Talks amb la conferència "Art i Democràcia; i el PQ Studio amb la presentació de l'espectacle "Quan les parets parlen" de l'escenògrafa Nuria Vila i Laura Clos "Closca" amb la col·laboració del dramaturg Marc Chornet.

Focus català al Next Festival

Del 15 al 27 de novembre

📍 VALENCIENNES, FRANÇA

Next és un festival interregional entre França, Valònia i Flandes que vol preservar l'exemplaritat transfronterera i la capacitat de treballar conjuntament en una obra comuna amb l'objectiu que Next sigui una finestra a Europa i al món. Aquest festival està organitzat, entre altres, per Le Phénix, una sala de teatre on es produeix i es difon la creació contemporània en relació al teatre, la música i la dansa.

En el marc d'aquest festival, el director de Le Phénix, Romaric Dauder, va programar un focus català després de la seva assistència al Festival TNT-Terrassa. Els espectacles portats a escena, representats en el teatre Le Phénix en un total de vuit actuacions, van ser els següents: Bad Translation de Cris Blanco, els dies 15 i 16 de novembre; Lo Mínimo, de Cris Blanco, Jorge Dutor i Guillem Mont de Palol, els dies 20 i 21 de novembre; Grand Applause, de Jorge Dutor i Guillem Mont de Palol, els dies 26 i 27 de novembre; i Nation is born in me, de Soren Evinson, els dies 26 i 27 de novembre. A més, aquesta programació també va ser comissariada per Pep Pla, director del TNT-Terrassa, i Elena Carmona, directora de El Graner.

Romaric Daurier i Camille Barnaud

NEXT Festival

NEXT es defineix com un festival artístic "per a un públic aventurer". Així conceben l'expressió artística els seus programadors: com un viatge, sempre sorprenent i lúdic. El 2019, el certamen ha programat un focus català de noves dramaturgies.

Com percebeu el moment actual de l'escena catalana?

És una escena molt interessant. Per això ens sorprèn molt que hagi viatjat molt poc. A Catalunya hi hem descobert una escena molt underground, emergent i innovadora, amb moltes idees fresques i amb ganes de ser dites.

Aquest interès ve provocat per la descoberta del festival Sàlmon i el TNT de Terrassa.

Va ser gràcies al Llull, que ens van alertar sobre els dos certàmens: l'un, amb la direcció d'Elena Carmona; l'altre, amb Pep Pla. Per a nosaltres, el gran

descobriment va ser una escena alternativa que no teníem identificada. És meravellós com aquests dos festivals han arriscat molt per presentar propostes radicals. Alguns projectes ens semblaven tan importants i madurs com per sortir de Catalunya i que es poguessin mostrar a nivell internacional.

Quin és el nexa comú de les propostes catalanes programades al Next?

Com que ens va marcar molt Angelica Liddell i Rodrigo Garcia, és normal que esperem coses molt performatives i més circenses, de gran públic. Però no, ara sou en altres llocs pel que fa a la recerca artística.

Amb obres de més petit format i més experimentació amb la identitat?

Per exemple, trobes algú com Soren Evinson, que és una espècie de mutant, que surt amb l'herència de la performance dels anys 60, molt més treballada, amb reflexions sobre el gènere. Impacta molt. Tots els que hem programat enguany són artistes que han redistribuït les diferents herències que han tingut, molt àmplies i llargues, per acabar dibuixant la pròpia identitat com a autors nous.

«L'escena
catalana és molt
'underground',
emergent i
innovadora.»

PODEU LLEGIR LA CRÒNICA COMPLETA
AL WEB DEL LLULL www.llull.cat

Circumnavigando Festival

Del 27 al 30 de desembre

📍 GÈNOVA, ITÀLIA

Circumnavigando és un festival de circ contemporani que incorpora també dansa i teatre. És un festival a la ciutat de Gènova i molt prestigiós per la qualitat de la seva programació, que combina espectacles arriscats amb d'altres de conceptualment més clàssics.

En l'edició del 2019, a partir de l'assistència del director del Circumnavigando al festival català Trapezi de l'any anterior, es van convidar un seguit de companyies catalanes i balears que van representar un total de set

actuacions de: Mumusic Circus dugué a terme l'espectacle Flou Papagayo, que es representà aquell mateix dia al Teatre Nazionale de Gènova; Mariantònia Oliver portà en escena Las Muchísimas, espectacle representat el 28 de desembre al Teatro Nazionale; La Mecànica, representà l'espectacle Water falls el 29 de desembre, al Palazzo Ducale; Cia Vaques dugué a terme l'espectacle Ye Orbayu aquell mateix dia al Teatro Nazionale; i Joel Martí i Pablo Molina va fer una doble actuació de Random el dia 30 de desembre.

ACTIVITATS

Fira Tàrrrega al Santiago off

Del 21 al 23 de gener

📍 TÀRREGA

Festival Reims Scènes d'Europe

Del 24 de gener al 2 de febrer

📍 REIMS, FRANÇA

Festival Temporada Alta de Girona a Iberoamèrica

Del 2 al 17 de febrer

📍 ARGENTINA, URUGUAI, PERÚ

Teatre ABC de Dijon

8 de març

📍 FRANÇA

FOG-Triennale Teatre

Del 29 al 30 de març i del 22 al 24 de maig

📍 MILÀ (ITÀLIA)

Culture Catalane: Canadà

3 d'abril

📍 LA CHAPELLE- SCÈNES CONTEMPORAINES, MONTRÉAL

Haifa International Children's Theatre

Del 21 al 23 d'abril

📍 ISRAEL

Explore Dance-Simposi

De l'1 al 3 de maig

📍 HAMBURG, ALEMANYA

Origin Theatre

3 de maig

📍 NOVA YORK, ESTATS UNITS

Biennale Internationale des Arts de la Marionnette

Del 3 al 29 de maig

📍 PARIS, FRANÇA

Fontenay en Scènes: Festival "Les Éclotions Printanières"

18 i 19 de maig

📍 FONTENAY-SOUSBOIS, FRANÇA

Conferència anual Theatre Communication Group

Del 5 al 7 de juny

📍 MIAMI, ESTATS UNITS

Culture Catalane: Canadà.
15 Biennale du Festival
International des Arts
de la Marionette

Del 23 al 27 de juliol

📍 SAGUENAY (CANADÀ)

Spraoi Arts Festival

Del 2 al 4 d'agost

📍 WATERFORD CITY, IRLANDA

Bach en Combrailles

12 d'agost

📍 FRANÇA

Tanz im August

Del 9 al 31 d'agost

📍 BERLIN, ALEMANYA

Teatre Tantarantana: "El Cicló
s'internacionalitza"

Del 26 d'agost al 2 de setembre

📍 BOGOTÀ, COLÒMBIA

Klang der Dinge/Theater der
Dinge-Schaubude

6 de setembre i del 25 al 27 d'octubre

📍 BERLIN, ALEMANYA

Festival de rue de Ramonville

Del 13 al 15 de setembre

📍 FRANÇA

Out there Festival

Del 15 al 16 de setembre

📍 GREAT YARMOUTH, REGNE UNIT

Fira B

Del 3 al 6 d'octubre

📍 PALMA, MALLORCA

Festival de Veria&Thesspuppet
Festival

Del 13 al 20 d'octubre

📍 GRÈCIA

Festival Internacional de Circo
en La Cuerda Floja

Del 7 al 30 de novembre

📍 SANTANDER, ESPANYA

El més petit de tots

Del 9 al 24 de novembre

📍 CATALUNYA

Festival Instances –
Espace des Arts

Del 12 al 19 de novembre

📍 CHALON SUR SAONE, FRANÇA

Collectiu VVAA-Volksbühne

19 i 20 de desembre

📍 BERLIN, ALEMANYA

Lèxic Interreg Pyrenart

Tot l'any

📍 FRANÇA, ESPANYA

Programa d'invitació de
programadors internacionals.

Tot l'any

«Apropar
la cultura
als nens té
la mateixa
importància
que donar-los
menjar.»

Eulàlia Ribera

Directora festival El Més Petit de Tots,
que ha arribat aquest 2019 als 15

Què buscaven amb el festival quan el van crear?

Volíem que la primera infància —a qui no sempre se li dona el valor i atenció que mereix— tingués propostes adequades a les seves edats i els seus tempos. Al 2005 era una cosa totalment inexistent i vam ser la primera gran aposta. Els infants de 0 a 3 anys potser no recorden l'espectacle que han vist, però tot el que ha passat els queda a dins com a viscut. Creiem que si creixes amb l'art i la cultura, tindràs uns recursos que d'altra manera no tindries, per això hi apostem tant: apropar la cultura als nens té la mateixa importància que donar-los menjar i cuidar-los.

Com definiria El Més Petit de Tots?

Sempre dic que un nen petit no "veu" un espectacle, sinó que el "viu". A través de l'emoció, de la suggestió, dels estímuls. Una cosa molt maca que passa al nostre festival és que permet gaudir d'un moment de descoberta també pels pares i les famílies, no només pels nens. Descobreixen i s'emocionen, conjuntament. Si un espectacle és de veritat, val per a tothom.

Què ha de tenir un bon espectacle infantil?

Ha de tenir unitat, qualitat, rigor en el treball estètic i en la dramàturgia. Darrere d'un espectacle sempre hi ha molta feina, i s'ha de veure que hi és. I també ha d'estar ben fet, perquè estem treballant pel públic que més ho viu directament.

El Llull hi col·labora amb la Trobada Professional de programadors internacionals.

A banda de l'aportació econòmica al festival, valorem molt l'acompanyament, el fet de saber que el Llull té les portes obertes perquè hi puguem anar. No és una qüestió de diners, sinó de sentir a prop la institució, que anem junts i de la mà. Per a nosaltres és una col·laboració molt important.

PODEU LLEGIR L'ENTREVISTA COMPLETA
AL WEB DEL LLULL www.llull.cat

04

ARTS VISUALS, ARQUITECTURA I DISSENY

En el marc de la promoció i la difusió internacional de les arts visuals, l'arquitectura i el disseny, s'han portat a terme gran diversitat d'actuacions, que comprenen un ampli ventall de formes expressives i creatives i, també, els centres i esdeveniments internacionals més representatius.

L'actuació més destacada és la presència a la Biennal de Venècia. To Lose Your Head (Idols) és un projecte comissariat per Pedro Azara per als Enventi Collaterali de la 58a edició de la Biennal d'Art de Venècia, on Catalunya, a través de l'Institut Ramon Llull hi té representació per sisena vegada consecutiva. L'exposició ens ha portat a reflexionar, des de la teoria de l'art i l'estètica, sobre la relació que establim amb les estàtues: de l'odi a la passió, de l'ultratge a la veneració absoluta.

De les actuacions del 2019 també destaquem tres exposicions molt destacades i que han arribat mitjançant acords amb els equipaments que les han portat a terme. La primera, I always tell the truth de Dora García, al Bonnier Konsthall (Estocolm), el museu d'art contemporani més important de Suècia. La segona, l'exposició d'Oriol Vilanova, Anything; Everything, a l'Albright-Knox Gallery de Buffalo, (Nova York, Estats Units), una institució que té 157 anys d'història —és el sisè museu més antic dels Estats Units)— i que compta amb una col·lecció d'art modern i contemporani de gran rellevància. I Francesc Ruiz, amb la instal·lació Kiosk_The House of Fun a Momentum (Moss, Noruega), una biennal d'art contemporani dels països nòrdics que, des de la seva creació l'any 1998, s'ha consolidat com a un dels espais claus en el context dels països escandinaus.

Però no tot és creació contemporània. Atenent a aquesta diversitat d'actuacions, el Llull ha col·laborat en l'exposició Barcelona: The City of Artistic Miracles. The essence of the Catalan Modern Art from the Modernisme to the Avant-garde", amb títol prou explícit i celebrada al Japó, on ha passat per Sapporo, Nagasaki, Himeji, Shizuoka i Tokyo.

PROMOCIÓ EXTERIOR DE LES ARTS VISUALS, L'ARQUITECTURA I EL DISSENY

NOMBRE
D'EXPOSICIONS

42

NOMBRE
D'ACTUACIONS

758

NOMBRE
DE PAÏSOS

28

EUROPA

16

AMÈRICA
DEL NORD

4

AMÈRICA
DEL SUD

12

ÀSIA

9

ÀFRICA

1

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Catalonia In Venice_To Lose Your Head (Idols). Enventi Collaterali de la 58a edició de la Biennal d'Art de Venècia

De l'11 de maig al 24 de novembre

📍 ITÀLIA

Catalunya ha participat a la 58ena edició de la Biennal d'Art de Venècia dins el programa Eventi Collaterali amb un projecte comissariat per Pedro Azara que porta el nom de To Lose Your Head (Idols) i que reflexiona, des de la teoria de l'art i l'estètica, sobre la particular i intensa relació de l'ésser humà amb les estàtues. A l'exposició, situada als Cantieri Navali de l'Illa de San Pietro de Venècia, es podien veure exemples escultòrics que il·lustren i contextualitzen el fenomen de l'adoració i la destrucció de les estàtues, tant pel que fa a Catalunya com arreu del món. El projecte, de vocació multidisciplinar, té diversos complements que n'acaben de construir el discurs: una performance de Marcel Borràs, un arxiu, vídeos, fotografies, i un llibre d'artista, Catalonia In Venice—To Lose Your Head (Idols), que investiga la qüestió de la teoria de la recepció de l'art. La proposta compta amb la intervenció d'artistes —David Bestué, Marcel Borràs, Albert Garcia-Alzórriz—, arquitectes —Tiziano Schürch— i documentalistes —Dolors Magallón— tant en un sentit dialèctic com col·laboratiu.

El projecte comissariat per Azara suposa la sisena vegada que el Lull presenta Catalunya a la Biennal d'Arts Visuals de Venècia, un dels grans referents internacionals de l'art contemporani, que s'ha celebrat entre l'11 de maig i el 24 de novembre i que ha comptat amb Ralph Rugoff com a comissari.

«Odi i passió a Venècia: les imatges que ens fan perdre el cap.»

Un martell val 40 euros. Un ciri, 5. Una estelada, 8. Uns ous frescos, 6. Un pot d'orina, 6. Dinamita, 50. Una pedra, tocada per Pedro Azara, 30. Tubs de pintura infantil, 6. Un chupa chups, 3. Són alguns dels preus dels productes que es poden adquirir a la màquina expenedora que hi ha al final del recorregut del pavelló català de la Biennal de Venècia. La munició que ens permetrà adorar o ultratjar ídols, icones i imatges, tal com passa a la vida i al carrer.

La màquina inicia i corona un circuit comandat pel propi Azara i l'actor Marcel Borràs —amb la presència de Marta Aguilar com a representació escultòrica viva i interactiva— que esdevé una visita guiada, amb cinc parades que posen els assistents al davant d'algunes de les imatges que conformen el corpus escultòric i teòric del projecte. La primera, el Monument a Lluís Companys de Francisco López, on el públic pot pintar l'escultura amb esprais vermells i grocs i on el guia ens diu, un cop fet l'acte vandàlic, que a l'escultura original no se li va poder esborrar la marca d'una creu gammada.

Segueix El xut, de Francisco Carulla, monument que Barcelona va associar a Johan Cruyff i que, un cop mort aquest, va convertir-se en un altar d'adoració. El públic hi interactua mostrant dolor, llàgrimes i desconsols, amb sanglots inclosos. Tot seguit, el Monument als Caiguts, d'Adolf Florensa, Joaquim Florensa i Josep Clarà, que va ser retirat de la Diagonal de Barcelona, on es recrea un atac terrorista que el va malmetre i va afectar ciutadans que hi passejaven.

El Monument eqüestre a Francisco Franco, de Josep Viladomat, és un dels moments d'impacte. L'escultura del dictador va ser decapitada i objecte d'actes vandàlics —pintura, nina inflable o estelada al cul— durant la cèlebre exposició que el va situar a les portes del Born i que aquí "pateix" l'esclafit d'un d'ou al cap d'Aguilar. De nou a dins, un imponent pas de Setmana Santa ens situa, de nou, davant la màquina expenedora, i arriba la fi: el Monument a Jordi Pujol, de Xavier Martos. Aguilar, l'actriu "quietista", té el seu destí marcat: banyada en pintura blanca, abandonada a terra, estàtica i indefensa.

Una mostra més de com les imatges tenen un poder fascinant, de com ens interpellen, ens provoquen emocions i sentiments irrefrenables. Cruyff, Companys, Franco. Totes. De de l'odi a la passió, de l'ultratge a la veneració absoluta. Quin poder tenen, que no són simples éssers inerts?

PODEU LLEGIR LA CRÒNICA COMPLETA
AL WEB DEL LLULL www.llull.cat

Pedro Azara

Comissari To Lose Your Head (Idols)

Quin és l'origen de "Perdre el cap (ídols)"?

El projecte respon a una classe que acostumo a donar a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, com a part d'un tema que vaig començar a treballar als 90, en el moment en què publico *Imagen de lo invisible* (1990). La part central del llibre està dedicada a la defensa de la imatge, al tema de la iconoclàstia, que a l'Estat espanyol ningú no s'ha preocupat de tractar gaire. En realitat, el pavelló és aquest llibre, que ja té uns 30 anys, amb l'afegit d'allò que explico a la classe.

També hi té a veure l'impacte de veure l'estàtua decapitada de Saddam Hussein.

Era en un viatge a l'Iraq, any 2009. El cap estava separat del cos, me'l van oferir i no vaig ser capaç de tocar-lo, em va fer molta impressió. També em va impactar molt tot el que ha passat a Palmira i Mosul, amb el jaciment just al costat de la ciutat. I, abans, tot el que havia passat a l'Afganistan. Creiem que això és propi de cultures extremistes i fanàtics religiosos. Però a Europa i als Estats Units també destrueixen escultures. Sense anar més lluny, aquí vam destruir l'estàtua de Franco durant l'exposició al Born, tan comentada. Els fets són molt semblants a alguns de l'antiguitat, quan el cristianisme destruïa imatges clàssiques.

«Les estàtues no són éssers inerts, produeixen passió en un o altre sentit.»

Tan poc hem avançat, des de llavors?

L'exposició vol mostrar que aquest fenomen segueix passant a tot arreu. És una mostra del poder que tenen les imatges: les decapitem, n'extraïem els ulls, les cobrim de flors o d'espelmes. Però, objectivament, només són pedres, blocs de bronze o ferro.

Però no són simples éssers inerts.

Són entitats que et motiven i produeixen passió. Hi ha gent que cada setmana fa cua per petonejar

la Moreneta. És evident que la Verge de Montserrat no és només un objecte, hi ha alguna cosa més.

Com es veu tot això al Pavelló català a Venècia?

En el fons, exposem obres artísticament limitades i que haurien de passar completament desapercebudes. Però que, tanmateix, tenen la capacitat increïble de generar pulsions i sentiments.

El muntatge i l'exposició de les peces és part fonamental del projecte.

El propi muntatge és una lectura del tema que aborda: la façana del pavelló és recoberta i, de lluny, sembla que l'edifici hagi desaparegut. I les peces estan al costat de les caixes amb què han vingut, amb una zona de documentació molt semblant a una biblioteca. És molt poc espectacular. Volem un perfil baix, i que la gent pugui llegir la documentació, mirar els vídeos i tenir una visita relaxada.

 PODEU LLEGIR L'ENTREVISTA COMPLETA AL WEB DEL LLULL www.llull.cat

Presentació *I always tell the truth* de Dora García, al Bonniers Konsthall

30 de gener

📍 ESTOCOLM, SUÈCIA

Bonniers Konsthall és el museu d'art contemporani més important de Suècia. En aquest museu s'exhibeixen tan artistes emergents com consolidats, i tan artistes nacionals com internacionals. La missió de Bonniers Konsthall és mostrar l'art actual a un gran públic de manera que l'art esdevingui motor de diàleg i pensament crític en tots els públics. A més, aquest centre també treballa pel diàleg i la col·laboració entre institucions culturals d'arreu, així com també en la investigació.

Des de finals de 2018 i fins el 17 de febrer de 2019, Bonniers Konsthall va dedicar una exposició a Dora García, una artista conceptual i professora establerta a Catalunya. En motiu d'aquesta exhibició, en què s'explora el concepte de veritat a través de l'art i la política, el centre va presentar un llibre amb el títol *I always tell the truth* en què es desenvolupa l'enfoc conceptual de l'artista i es contextualitza l'obra exposada al museu. Cal destacar que la publicació inclou textos de Cecilia Sjöholm i la comissària Chantal Pontbriand, qui va poder visitar l'artista gràcies a una visita a Barcelona organitzada pel Lull.

Exposició "Barcelona: The City of Artistic Miracles. The essence of the Catalan Modern Art from the Modernisme to the Avant-garde"

Del 10 d'abril de 2019 al 5 d'abril de 2020

📍 SAPPORO, NAGASAKI, HIMEJI, SHIZUOKA I TOKYO, JAPÓ

Barcelona: The City of Artistic Miracles és una exposició en itinerància pel Japó sobre el modernisme català i les primeres avantguardes. Compta amb obres del MNAC, el Museu Picasso i el Museu Dalí, entre d'altres prestadors. La mostra, que va arribar al Japó l'abril de 2019, es va exhibir (i s'exhibirà, encara, el 2020), en cinc museus de prestigi de cinc ciutats del país: Museu d'Art de la Prefectura de Nagasaki (del 10 d'abril al 9 de juny), Museu d'Art de la Ciutat de Himeji (del 29 de juny a l'1 de setembre), Museu d'Art de Sapporo (del 14 de setembre al 4 de novembre), Museu d'Art de la Ciutat de Shizuoka (del 12 de novembre 2019 al 19 de gener de 2020) i Galeria de l'estació de Tokio (del 8 de febrer al 5 d'abril de 2020).

L'Institut Ramon Llull ha impulsat el projecte amb la col·laboració i el finançament directe d'una part molt significativa del catàleg. La publicació, que comptà amb un tiratge de 10.000 exemplars en anglès i japonès, documenta l'exposició i la complementa amb textos encarregats a historiadors experts de reconegut prestigi.

Exposició d'Oriol Vilanova, *Anything; Everything*, a Albright- Knox Gallery de Buffalo

De l'11 de maig al 21 de juliol

📍 NOVA YORK, ESTATS UNITS

Albright-Knox Gallery és una institució que té 157 anys d'història (és el sisè museu més antic dels Estats Units) i compta amb una col·lecció d'art modern i contemporani amb diverses obres mestres de renom internacional. El museu compta, a més, amb un programa d'exposicions dedicat a artistes d'art contemporani que mai han exposat en una institució nord-americana.

En aquest marc, el 2019 es va presentar l'exposició *Anything, Everything*, d'Oriol Vilanova (artista manresà, nascut el 1980, que viu i treballa entre Brussel·les, Barcelona i París). L'exposició és una instal·lació de 4.500 postals que, organitzades segons els seus fons de colors, pretén que el visitant reflexioni sobre les formes de presentar les obres que tenen els museus, que, lluny de ser neutres, sempre es regeixen per un criteri o valor (financer, històric o estètic).

Francesc Ruiz, amb la instal·lació “Kiosk_The House of Fun” a la Biennial Momentum

Del 8 de juny al 9 d'octubre

📍 MOSS, NORUEGA

Momentum és una biennial d'art contemporani celebrada a Noruega que, des de la seva creació el 1998, s'ha consolidat com a un dels espais claus i referencials per presentar obres d'art contemporani d'artistes escandinaus i internacionals de reconegut prestigi en el context dels països nòrdics.

En l'edició del 2019, la desena, la Biennial Momentum s'ha presentat sota el títol “The Emotional Exhibition”. En aquesta gran exposició, en què s'han combinat obres de nova producció amb la reproducció d'obres presents en la Biennial en edicions anteriors, hi ha tingut cabuda l'artista català Francesc Ruiz (1971), el treball del qual se centra en el dibuix i el còmic per explorar nous llenguatges narratius. Ruiz hi va presentar *Kiosk_The House of Fun*, una instal·lació per explorar el potencial que tenen els còmics i els fanzines a l'hora de provocar un ventall molt ampli d'emocions i d'experimentar amb els límits de la representació.

ACTIVITATS

Aria-Residency

Abril

📍 TEHERAN, IRAN

Residència de Tere Recarens

Biennal de l'Havana

Abril

📍 CUBA

Montana Colors: Grafitti

Abril i maig

📍 BUENOS AIRES, ARGENTINA

Pavelló de l'Uruguai de la Biennal d'Art de Venècia

Entre maig i novembre

📍 VENÈCIA, ITÀLIA

Publicació sobre l'obra de Isaki Lacuesta

Juny

Festival Without Frontiers, Lunetta a Colori

Juny

📍 MANTOVA, ITÀLIA

Intervenció mural de Mohamed L'Gacham

Exposició "Brossa Poesia" al MACBA

De juny a setembre

📍 ARGENTINA, URUGUAI, MÈXIC I ESTATS UNITS

ADDENDA Architects-Fundació Bauhaus

Juliol

📍 DESSAU, ALEMANYA

Col·laboració amb Sant Andreu Contemporani

Setembre

📍 BARCELONA

Architects-Fundació Bauhaus

Octubre

📍 DESSAU, ALEMANYA

Museo de Claustro de San Agustín Nacional de Colombia

Octubre

📍 COLÒMBIA

Exposició col·lectiva amb obra de Toni Catany

D'octubre al desembre

📍 QUAI DES ARTS, CUGNAUX, FRANÇA

Presentació RCR al Pompidou

Novembre

📍 PARÍS, FRANÇA

Lo Schermo dell'Arte

Del 17 al 19 novembre

📍 FLORÈNCIA, ITÀLIA

Amb Jordi Colomer

Residència Homesession a Valence i a Belgrado

📍 FRANÇA I REPÚBLICA DE SÈRBIA

Programa d'invitació de comissaris internacionals

Tot l'any

05

CINEMA

Promoure la presència continuada de l'audiovisual català i del seu talent en els grans esdeveniments cinematogràfics internacionals i reforçar les col·laboracions amb festivals i institucions internacionals que ens permeti visibilitat específica del nostre cinema arreu són algunes de les línies estratègiques que seguim en l'àmbit de l'audiovisual.

A través d'aquestes accions hem desenvolupat un ajut específic a un gènere com és el documental i al format del curtmetratge, donant suport també a una nova generació de cineastes catalans que estan entrant amb força i energia als festivals nacionals i internacionals i amb èxit de públic; estem parlant d'una Carla Simón que ha col·leccionat premis per tot el món amb Estiu 1993 (millor debut a la Berlinale el 2017), d'una Laura Farrés que va obtenir el premi "Descubrimiento" a Canes amb el curtmetratge Els desheretats o d'un Carlos Marqués-Marcet. Tanmateix, s'ha continuat amb la línia d'ajuts per a la subtitulació de produccions audiovisuals.

CONVOCATÒRIA SUBTITULACIÓ CINEMA

SUBTITULACIÓ
CINEMA

21

FICCIÓ
LLARGMETRATGE

7

FICCIÓ
CURTMETRATGE

0

DOCUMENTAL
LLARGMETRATGE

13

DOCUMENTAL
CURTMETRATGE

1

TOTAL
TRADUCCIONS

38

CASTELLÀ

11

ANGLÈS

16

FRANCÈS

7

ALEMANY

2

ITALIÀ

1

XINÈS

1

	CASTELLÀ	ANGLÈS	FRANCÈS	ALEMANY	ITALIÀ	XINÈS
<i>40 Hectàrees, la terra i el pagès</i>			●			
<i>De una isla</i>		●	●			
<i>El Cerro de los Dioses</i>	●	●		●		
<i>El Periple</i>		●	●	●		
<i>El Pilar</i>		●	●			
<i>Formentera Lady</i>					●	
<i>Fràgils</i>	●	●				
<i>La filla d'algú</i>			●			
<i>La vall del Francolí, l'alè del camp</i>	●	●				
<i>La vida sense la Sara Amat</i>	●	●				
<i>Les Perseïdes</i>	●	●				
<i>Los Europeos</i>		●	●			
<i>Made in China</i>	●	●				
<i>Más allá del reto de Eva</i>		●				
<i>Nues</i>		●				
<i>San Mao</i>	●	●				●
<i>Savall vist per Riba</i>	●	●				
<i>Serás Hombre</i>		●				
<i>Staff Only</i>	●					
<i>Una experiència estètica</i>	●					
<i>Xicots, Societat Anònima</i>	●	●	●			

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Retrospectives i homenatges **Pere Portabella, Albert Serra i Jaime Rosales**

Recolzar les propostes de festivals, cinemateques o mostres internacionals que vulguin presentar un monogràfic o una retrospectiva de la filmografia d'un director ha estat una de les línies d'actuació del 2019; començant per la més important, un homenatge a la figura de **Pere Portabella**, a Londres i Cambridge: *A worm's tail view is often the true one-* Films by Pere Portabella. La retrospectiva, promoguda pels cinemes Close Up Film Centre i comissariada per Winstanley Shtinter, es va dur a terme amb la col·laboració del Lull i la complicitat d'espais britànics de reconegut prestigi internacional, com ara la Whitechapel Gallery, l'Institute of Contemporary Art (ICA), Cafe Oto i la Universitat de Cambridge. Es van veure un total de 26 títols amb les corresponents presentacions per part de professionals

destacats del món del cinema com Gareth Evans, Colm Tóibín, Ingrid Guardiola i el propi Portabella, a més de classes magistrals i taules rodones. La retrospectiva ha tingut lloc durant els mesos de novembre i desembre i s'ha allargat fins el mes de febrer de l'any 2020.

El festival de cinema de la Universidad de Ciudad de Mexico –**FICUNAM**– també va retre un homenatge a Portabella durant el 28 de febrer i el 10 de març de 2019, en què es va presentar part de la seva filmografia (dotze curtmetratges, un migmetratge i set llargmetratges).

Albert Serra va ser el protagonista del **New Horizons International Film Festival** (Breslau, Polònia), on es va projectar tota la seva filmografia i es va presentar una instal·lació entre el 25 de juliol i el 4 d'agost de 2019.

Per la seva banda, el festival **Crossing Europe-Filmfestival Linz** (Àustria) va dedicar un homenatge a **Jaime Rosales**, amb sis pel·lícules del director català i on va impartir una classe magistral sobre el seu cinema. Les activitats van tenir lloc entre el 25 i 30 d'abril de 2019.

Pere Portabella

Director i productor de cinema

Art, risc i transgressió. De manera militant, Pere Portabella (1927) ha exercit en aquests tres fronts, ja fos des de la faceta de productor de cinema —va ser el responsable executiu de Viridiana, de Luís Buñuel, i d'El cochecito, de Marco Ferreri—, com a director icònic de l'Escola de Barcelona, o com a cineasta incorruptible en films com El silenci abans de Bach (2007) o la més vigent que mai El sopar (1974-2018). Totes elles, obres que mostren un compromís amb la cultura i la societat.

Veí d'artistes com Tàpies o Brossa, i nascut en una família burgesa, Portabella es va dedicar a l'art "per necessitat personal, empès per les pràctiques radicals de l'avantguarda". A la seva colla hi havia poetes, pintors, músics, escultors, però cap cineasta. És el paper que acabarà assumint, però, en primera instància, com a productor. El cineasta impulsa, a través de Films 59, obres com Viridiana, un dels grans clàssics de Buñuel, que va guanyar la Palma d'Or a Canes després d'una llarga odissea i que, al seu torn, va ser motiu d'una comentada polèmica. "Vaig entrar al cine amb tota l'artilleria, decidit a fer una impugnació".

"En el moment d'assumir el rol de director, vaig fer una exposició clara de com ho volia fer: rebutjar l'ajuda dels estats com a control ideològic, i el de les multinacionals que condicionaven el producte". Una impugnació personal que no passa per un guió d'estil clàssic, sinó per la suggestió i la fragmentació. "Amb aquesta premissa, de rebuig de la causa-efecte, no em podia dirigir a cap guionista convencional",

explica. Per això, de seguida va pensar en els poetes. "Brossa tenia una sensibilitat molt interessant a través de treballar objectes i visualitzar els poemes. Per mi, era ideal. D'aquí neix No compteu amb els dits".

"Avui en dia, no es llegeix gaire. Milions de persones només miren el Whatsapp i han deixat de ser espectadors per ser usuaris. Creen imatges, de les quals, vint-i-quatre hores després, ja no en queda res". L'espectador ha desaparegut. "L'èxit és en el consum". Portabella, de nou a la contra: "a les meves pel·lícules no explico una cosa perquè s'entengui, sinó que ho faig a la manera d'un quadre abstracte. Si hi entres, tu mateix en fas el recorregut i, després, quan surts, totes les explicacions són obertes. L'espectador és qui interpreta la pel·lícula". L'obra d'art com a diàleg i com a bé comú. La mesura d'un cinema irreductible, encara avui jugant amb el risc.

PODEU LLEGIR L'ENTREVISTA COMPLETA
AL WEB DEL LLULL www.llull.cat

«Vaig entrar
al cine amb
tota l'artilleria,
decidit a fer una
impugnació.»

SCAT - Scotland's Catalan Fest

Del 23 de novembre al 12 de desembre

📍 EDINBURGH I GLASGOW, ESCÒCIA

Scotland's Catalan Fest és l'esdeveniment organitzat per la productora Cinemaattic que pren el cinema català com a punt de partida, i que incorpora també en les seves edicions, gastronomia, literatura i música catalanes, a llocs tan emblemàtics com el CCA Glasgow, l'Edinburgh College of art o The Attic (The One!, Edinburgh). Els títols que van conformar la programació que es va presentar a les dues ciutats escoceses van tenir uns eixos comuns com són la transmissió familiar, la continuïtat entre generacions, les relacions patern/matern-filials i les famílies imperfectes. Es van presentar set llargmetratges (un dels quals formava part del cicle de la Filmoteca de Catalunya "Bàsics del Cinema Català") i una dotzena de curtmetratges. La programació de música i performance va anar a càrrec de l'associació "Compartir dona gustet" amb les actuacions de Marc Sempere i Marcel Bagés els dies 6 i 7 de desembre. A més, les directors Celia Rico, Isa Campo, Irene Moray i Ivet Castelo van ser convidades per presentar les seves pel·lícules. El festival va tenir lloc entre el 23 de novembre i el 12 de desembre de 2019.

Cinema Lliure: Occitània

Del 27 de febrer al 9 d'abril
i del 30 de setembre al 30 de novembre

📍 FRANÇA

Cinema Lliure a la Biblioteca és una finestra d'exhibició de documentals produïts a Catalunya, les Illes Balears i Occitània que narren fets propers i emocionants de temàtica universal. La productora MagoProductions, organitzadora de la mostra, presenta aquests documentals fora del territori català com ja va fer a la darrera edició de l'any passat. La proposta porta la mostra a les biblioteques de França (Occitània), a més de les Illes Balears, a través d'un soci a Perpinyà (Godo Films) i a les Illes Balears (Associació de Productors de les Illes Balears, APIB). La proposta permet mostrar l'audiovisual català, balear i francès en general i el documental en particular a aquests tres territoris durant tot l'any, des del 27 de febrer al 9 d'abril i des del 30 de setembre fins el 30 de novembre.

Amb les presentacions es dona suport i visibilitat al gènere de la no ficció i a grans obres que moltes vegades es troben amb dificultats per ser projectades a televisions o sales de cinema. Les biblioteques es transformen així en un espai alternatiu pel cinema. A banda de les projeccions, s'ha fet col·loquis posteriors amb els directors. També hi ha hagut sessions matinals dirigides als instituts locals. S'han presentat un total de nou documentals (tres de cada territori) i la programació a Occitània ha estat presentada a les biblioteques de Thuir, Elne, Le Boulou, Cabestany i Le Soler.

ACTIVITATS

El dia de la sípia, d'Emili Manzano

23 de gener

📍 PARIS, FRANÇA

Maison des écrivains et de la littérature.

Semaine des cinémas étrangers du Forum des instituts culturels étrangers a Paris

Del 6 al 17 de març

📍 FICEB, FRANÇA.

Culture Catalane: Canadà.

Del 13 al 17 de març

📍 SAGUENAY

Festival REGARDS de
curtmetratges

Visionär Film Festival

Del 3 al 7 d'abril

📍 BERLIN, ALEMANYA

Festival In-Edit Països Baixos

Del 4 al 7 d'abril

📍 AMSTERDAM, PAÏSOS BAIXOS

Cine Latino

Del 10 al 17 d'abril

📍 TÜBINGEN, ALEMANYA

Sant Jordi al món

Del 16 al 18 d'abril

📍 ROMA, ITÀLIA

Sant Jordi al món

Del 23 al 25 d'abril

📍 BRUSSELLES, BÈLGICA

Seattle International Film Festival

Del 16 de maig al 9 de juny

📍 SEATTLE, ESTATS UNITS

Festival In-Edit Brasil

Del 12 al 23 de juny

📍 SAO PAULO, BRASIL

Different!

L'autre cinéma espagnol

Del 17 al 25 de juny

📍 PARIS, FRANÇA

Tate Modern Gallery: Albert Serra

12 de juny

📍 LONDRES, REGNE UNIT

Dance on Camera

Del 12 al 15 de juliol

📍 NOVA YORK, ESTATS UNITS

Festival Festifreak- Festival Internacional de Cine independiente de La Plata

Del 5 al 15 de setembre

📍 BUENOS AIRES, ARGENTINA

PRE- Festival Internacional de Cinema de Nara

Del 12 al 15 de setembre

📍 JAPÓ

Catalan Window at the London Spanish Film Festival

Del 25 al 29 de setembre

📍 LONDRES, REGNE UNIT

BFI London Film Festival

Del 2 al 13 d'octubre

📍 LONDRES, REGNE UNIT

Camera Catalonia. Cambridge Film Festival

Del 17 al 24 d'octubre

📍 CAMBRIDGE, REGNE UNIT

Film Fest Gent

Del 8 al 18 d'octubre

📍 GENT, BÈLGICA.

DokuMontag

11 de novembre

📍 BERLIN, ALEMANYA

Festival CineHorizontes

Del 14 al 22 de novembre

📍 MARSELLA, FRANÇA

Visionär-MobileKino

11 de desembre

📍 BERLIN, ALEMANYA

PRESÈNCIA DE TALENT CATALÀ A FESTIVALS INTERNACIONALS

Rotterdam International Film Festival

Del 23 de gener al 3 de febrer

📍 PAÏSOS BAIXOS

Assistència de Lluís Miñarro i Lola Dueñas per presentar *Love me not* de Lluís Miñarro (Lluís Miñarro, Piano Producciones Cinematográficas).

Sundance Film Festival

Del 24 de gener al 3 de febrer

📍 LAKE CITY, ESTATS UNITS

Assistència de Genís Rigol per presentar *Knockstrike* de Marc Torices, Pau Anglada i Genís Rigol (2016, Grupo Humano).

Berlinale

Del 7 al 17 de febrer

📍 BERLIN, ALEMANYA

Assistència de la delegació de *Staff only* de Neus Ballús (Ikiru Films, El Kinògraf, La Terraza Films i Turanga Films en coproducció amb Les Films Hatari).

Docfeed Film Festival

Del 22 al 24 de febrer

📍 EINDHOVEN, PAÏSOS BAIXOS

Assistència de Pere Marzo per presentar *Goodbye Ringo* de Pere Marzo (Colibri Studio, Televisió de Catalunya, Exit Media, Victor Fornié i Istituto Luce Cinecittà).

FICUNAM, Ciudad de México

Del 28 de febrer al 10 de març

📍 MÈXIC

Assistència de Sergio H. Martín per presentar el curtmetratge *Sis graus de llibertat*.

SXSW

Del 8 al 17 de març

📍 AUSTIN, ESTATS UNITS

Assistència de part de la delegació de *7 raons per fugir* d'Esteve Soler, Gerard, Quinto David Torras (2018, Compacto, No hay Banda, Producciones el Interior AIE).

New Directors/ New Films Festival

Del 27 de març al 7 d'abril

📍 NOVA YORK, ESTATS UNITS

Assistència de Xavier Marrades per presentar *Misericòrdia* de Xavier Marrades (Xavier Marrades).

Moscou International Film Festival

Del 18 al 25 d'abril

📍 RÚSSIA

Assistència de Lluís Miñarro per presentar *Love me not* de Lluís Miñarro (Lluís Miñarro, Piano Producciones Cinematográficas).

X Posed Queer International Film Festival

Del 9 al 12 de maig

Assistència de Mònica Rovira per presentar *Ver una mujer* de Mònica Rovira (Mònica Rovira).

Quinzaine des Réalisateurs

Del 15 al 25 de maig

📍 FRANÇA

Assistència de l'equip artístic de *Je te tiens* de Sergi Caballero (Advanced Music-Sonar).

Sheffield Doc/Fest

Del 6 a l'11 de juny

📍 REGNE UNIT

Assistència de Xavier Marrades per presentar *Misericòrdia* de Xavier Marrades (Xavier Marrades).

Short Shorts Film Festival &Asia

Del 29 de maig al 16 de juny

📍 TOKYO, JAPÓ

Assistència de Marta Bayarri per presentar el curtmetratge *Vaca* de Marta Bayarri (Momotrup Produccions).

Shanghai International Film Festival

Del 15 al 24 de juny

📍 XINA

Assistència de Xavier Martinez per presentar *Una feina*, una pel·lícula de Xavier Martinez Soler (Aved Produccions).

Film Fest München

Del 26 de juny al 6 de juliol

📍 ALEMANYA

Assistència de LLuís Miñarro per presentar *Love me not* de Lluís Miñarro (Lluís Miñarro, Piano Producciones Cinematográficas).

Bucheon International Film Festival (BIFAN)

Del 27 de juny al 7 de juliol

Assistència dels equips artístics de les següents produccions: *El teu últim dia a la terra* de Marc Martinez Jordan (Marc Martinez, 2018); el llargmetratge *7 raons per fugir* d'Esteve Soler, Gerard Quinto i David Torras (Producciones del Interior AIE, Compacto, No hay Banda).

Festival Locarno

Del 7 al 17 d'agost

📍 SUÏSSA

Assistència de Mauro Herce per la presentació de *Lonely Rivers* de Mauro Herce (Mauro Herce, Bocalupo Films, El Viaje Films)

Festival Internacional de Cine de Gauyaquil

Del 14 al 21 de setembre

📍 EQUADOR

Assistència d'Eloi Tomàs per presentar el document el documental *Mas allà del reto* de Eva.

Les Films de Cannes a Bucarest

Del 19 al 28 d'octubre

📍 PAÏSOS BAIXOS

Assistència d'Albert Serra per presentar *Liberté*.

Festival Olhares Mediterraneo-Wome'ns Film Festival

Del 30 octubre al 3 de novembre

📍 LISBOA

Presentació de *Rêve de Mousse* d'Elena Molina (2018, Ciceley Films, Televisió de Catalunya) amb l'assistència de la directora.

San Francisco Dance Film Festival

De l'1 al 10 de novembre

📍 USA

Assistència de Lorand Janos, director del Festival Choreoscope de Barcelona i de Sol Picó. Presentació del documental *De rodillas corazón* de Susanna Barranco i curtmetratges comissariats per Choreoscope.

Interfilm Berlin-International Short Film Festival

Del 5 al 10 de novembre

📍 BERLIN, ALEMANYA

El curtmetratge català dirigit per Cesar Pesquera Santa Ana (2017, Story) ha estat seleccionat per formar part del focus espanyol dins de la secció "Cosas que suceden", amb la presencia del director.

ZINEBI

Del 8 al 15 de novembre

📍 BILBAO

Selecció del curtmetratge *Misericòrdia* de Xavier Marrades, amb l'assistència del director.

Cairo International Film Festival

Del 20 al 29 de novembre

📍 CAIRO, EGIPTE

Seleccionada la pel·lícula *Una feina*, un pel·lícula de Xavier Martinez Soler. Amb la presencia del director i del guionista i actor Pablo Rosal.

Bogohorts Film Festival

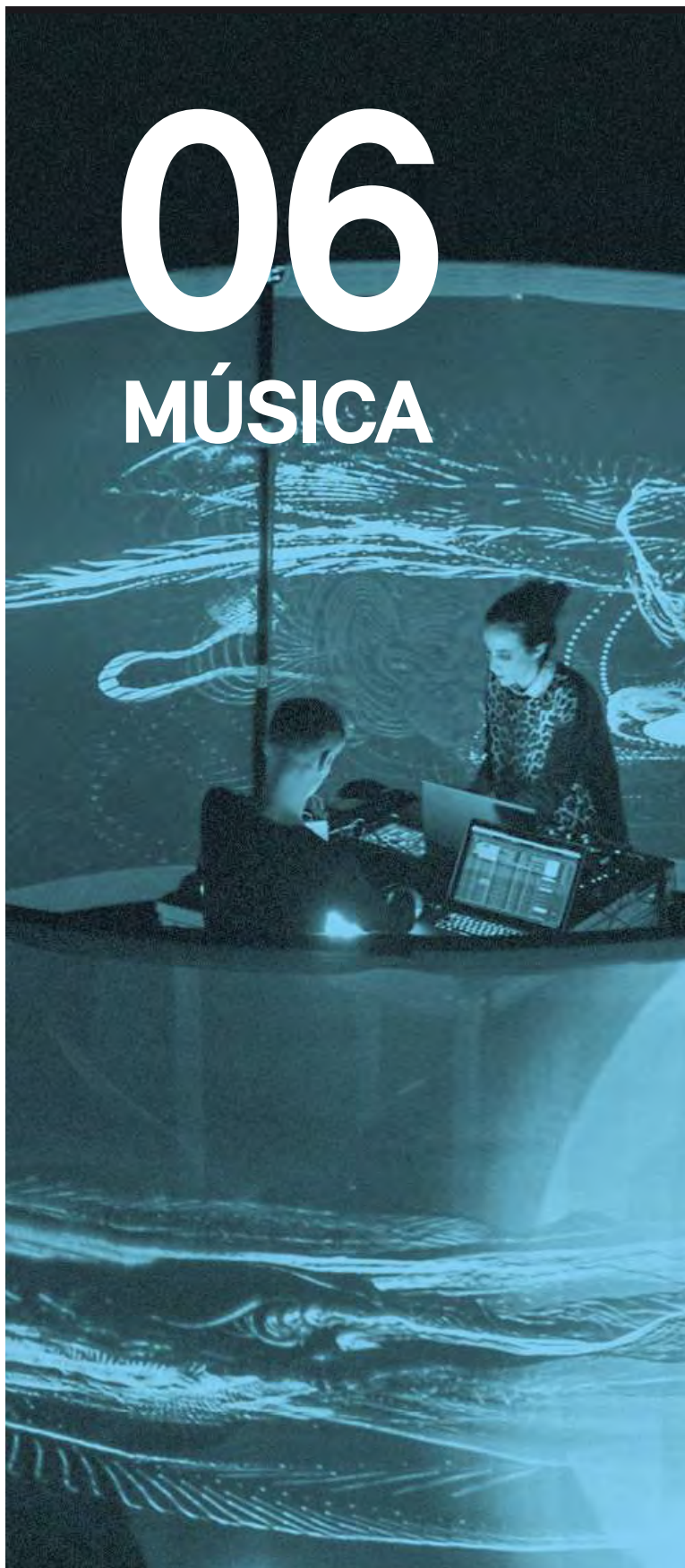
Del 3 al 20 de desembre

📍 BOGOTÀ, COLOMBIA

Assistència de Xavier Marrades per presentar *Misericòrdia* de Xavier Marrades (Xavier Marrades).

06

MÚSICA

La música forma part intrínseca de la cultura catalana, és per això que promovem i consolidem la presència continuada de la música en tota la seva diversitat a l'escena internacional. Treballem amb els ulls posats als fils que lliguen la tradició amb la modernitat i, així, hem seguit, com en la resta de disciplines, un pla d'actuació basat en els criteris de geografia, estratègia, conceptes, agents locals i agents internacionals. Fruit d'això són actuacions en format circuit, com

LiveEurope! i **Forum of World Music Festival (FWMF)**. També, s'ha començat a treballar en noves vies d'actuació, com les residències que uneixen creació, recerca i exhibició, amb l'exemple del triangle que es va formar amb l'**Espai Marfà**, el **Mercat de la Música Viva de Vic** i la **Residència faberllull**, que van acollir el projecte. Un cas similar és el de la residència de Veus **Tabadoul**, en una aproximació contemporània a la tradició oral de la mediterrània que ha comptat amb la participació dels dos grups més rellevants de la polifonia catalana i balear: **Marala Trio** i **Tarta Relena**.

Dins de les actuacions destacades de 2019 hi ha el **Focus catalanobalear en l'Amersfoot Jazz Festival** (Països Baixos) "Accents in World Jazz from Balearic Islands & Catalonia", cinc actuacions en què han participat: **Marco Mezquida** (amb l'acompanyament de Chicuelo), **The Fira B! Jazz Quintet**, liderat per Irene Reig i **The Bop Collective XL**. També el **Festival de Música Antiga dels Pirineus**, acció que es va organitzar entre **Catalunya i Flandes**, en col·laboració amb el Centre Amuz d'Anvers i la producció de l'espectacle inaugural del festival a càrrec de l'Ensemble Flandriae-Pyrenaei.

Els convenis de suport a **Jordi Savall** i la **Fundació Centre Internacional de Música Antiga** o al **Quartet Casals** formen també part dels programes de col·laboració i suport a la música clàssica.

MOBILITAT MÚSICA

NOMBRE D'ARTISTES

88

12 Clàssica | 11 Jazz | 65 Pop

NOMBRE D'ACTUACIONS

758

66 Clàssica | 108 Jazz | 584 Pop

NOMBRE DE PAÏSOS

41

8 Clàssica | 4 Jazz | 13 Pop

EUROPA

55

9 Clàssica
6 Jazz
40 Pop

AMÈRICA DEL NORD

15

2 Clàssica
3 Jazz
10 Pop

AMÈRICA DEL SUD

13

1 Clàssica
4 Jazz
8 Pop

ÀSIA

8

2 Clàssica
1 Jazz
5 Pop

ÀFRICA

0

0 Clàssica
0 Jazz
0 Pop

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Focus catalanobalear a l'Amersfoort Jazz Festival

Del 23 al 25 de maig

📍 AMERSFOORT, PAÏSOS BAIXOS

Amersfoort Jazz Festival és el festival de jazz neerlandès més antic del país, que es celebra a la ciutat que li dona nom. El festival té una gran repercussió professional i mediàtica. En aquest festival es presenta el millor de l'escena internacional del jazz, així com també el talent nacional, i es combina la presència de les joves promeses amb la de les grans llegendes. La improvisació és un dels elements centrals del programa, així com la difusió de músiques d'arrel que transmeten la particularitat de cada cultura.

El 2019 es va celebrar la 41a edició, amb la programació d'un focus catalanobalear, "Accents in World Jazz from Balearic Islands & Catalonia", on van participar diversos artistes i grups balears en cinc actuacions: Marco Mezquida, The Fira B! Jazz Quintet, liderat per Irene Reig, i The Bop Collective XL.

Festival de Música Antiga dels Pirineus

Del 5 al 7 de juliol i el 8 de novembre

📍 CATALUNYA I FLANDES

El Festival de Música Antiga dels Pirineus (FEMAP) és un esdeveniment que es realitza en diverses localitats de la zona pirenaica amb la intenció de vincular la música antiga al ric patrimoni arquitectònic de la zona, recuperant i projectant així el patrimoni musical de casa nostra.

En la novena edició, el certamen va presentar Flandes com a país convidat. Fruit d'aquesta invitació, es va comptar amb la col·laboració del Centre Amuz d'Anvers —un centre especialitzat en l'exhibició i l'estudi de la música antiga— per a la producció de l'espectacle inaugural del festival. L'Ensemble Flandriae-Pyrenaei va protagonitzar un concert en què es van interpretar peces musicals de compositors flamencs i catalans del segle XVIII. D'aquesta nova producció musical barroca es dugueren a terme quatre concerts, tres a la Seu d'Urgell, Puigcerdà i Pesillà de la Ribera; i un darrer a Anvers, al prestigiós centre musicològic Amuz.

Pianisme balear a Nova York

12 de novembre

📍 ESTATS UNITS

La música del compositor Josep Prohens va arribar aquest 2019 a Nova York i París de la mà del pianista, també balear, Andreu Riera. El Lull i The Brook Center —institució educativa associada a la City University of New York—, van organitzar conjuntament una masterclass i un concert de la música de Prohens, que es pogueren dur a terme gràcies a la Foundation for Iberian Music, una iniciativa cultural i educativa que té com objectiu la promoció i la difusió de les tradicions clàssiques i populars de la música ibèrica, incloses aquelles arrelades a les cultures del Mediterrani.

El programa del concert va consistir en un monogràfic de l'obra per a piano del compositor Josep Prohens que inclogué les obres següents: Petita Variació Cíclica, Sentiments Modals, Somnis, Sons per a un "Kyrie", Freqüències, Ombres/La Llum, Petita Fantasia i Ficció.

Primer focus català al festival Art Sonor Digital Sonica

Del 31 d'octubre al 10 de novembre

📍 GLASGOW, ESCÒCIA

Sonica és un festival que se celebra anualment a la ciutat de Glasgow i se centra en les arts sonores amb un component visual. El festival està produït i comissariat per Cryptic, una associació referent en la creació d'esdeveniments innovadors de caire interdisciplinari que aposta sempre per un programa innovador i creativament arriscat situat a l'avantguarda del sector. És el cas de l'Art Sonor Digital Sonica que, des de la seva inauguració l'any 2012, ha tingut una gran acollida i s'ha convertit en el festival d'art sonor més important del Regne Unit.

Per primer cop, l'any 2019 Sonica va dedicar un focus als artistes catalans, programats gràcies a la col·laboració amb el festival Eufonic, col·laboració que també va incloure una estada a Cope Park, la residència per a la recerca i l'experimentació gestionada per Cryptic. Es va programar: la formació Cabo San Roque, que va presentar l'espectacle Joan Brossa Didn't Make Me al Centre of Contemporary Arts; Shoeg (Carlos Martorell), un artista visual de formació musical clàssica que treballa amb els llenguatges de la música electrònica i experimental, que va presentar l'obra Container; i l'artista visual i creative coder barcelonesa Alba G. Corral, que va actuar al Tramway amb l'obra EX(O). A més, tots van formar part del programa de xerrades i workshops del festival.

Veus Tabadul

Del 12 al 15 de desembre

📍 TÀNGER, MARROC

Dins de les noves línies de projecció de la cultura catalana es pretén desenvolupar un programa específic de residències artístiques musicals en col·laboració amb els festivals i agents articuladors del país com El Mercat de Música Viva de Vic, l'Espai Marfà de Girona, el Primavera Sound —i en el cas d'aquest projecte— amb La Fira Mediterrània de Manresa. Per aquesta primera experiència s'ha volgut treballar al voltant de la veu femenina del Mediterrani, amb dues formacions vocals catalanes i balears que han realitzat un procés de creació artística amb artistes marroquins a la ciutat de Tànger (Marroc).

El projecte volia donar l'oportunitat a dues formacions musicals catalanes i balears d'experimentar, intercanviar i donar a conèixer la seva feina artística en un espai de creació i difusió de rellevància internacional. El projecte "Residència Veus Tabadoul. Una aproximació contemporània a la tradició oral de la mediterrània" va comptar amb la participació dels dos grups més rellevants i actuals de la polifonia catalana i balear: Marala Trio i Tarta Relena.

Tal com indica en seu nom Tabadoul —que en àrab significa "intercanvi"— és un espai polivalent destinat als intercanvis culturals entre Tànger, el Marroc i Europa. El format de la residència va constar de dos dies de creació per equip, amb una actuació a la sala al final.

ACTIVITATS

Jazz I Am

Del 27 al 29 de març

📍 BARCELONA

Jazz Tales Festival

Del 5 al 7 d'abril

📍 ALEXANDRIA

Barton Fink

Del 8 al 12 maig

📍 ALEMANYA

Pianofabriek

23 maig

📍 BÈLGICA

Festival de dones

De maig a setembre

📍 BUENOS AIRES, ARGENTINA

Pizza Express

De l'1 al 2 de juny

📍 LONDRES, REGNE UNIT

Forum Wallis

Del 6 al 10 de juny

📍 SUÏSSA

Festival International de Musique Symphonique

Juliol

📍 EL JEM, TUNÍSIA

Acords amb Formacions de música Clàssica. Coral Universitat Illes Balears

Del 8 al 14 de juliol

📍 ALEMANYA

Apufest

Agost

📍 CUZCO, PERÚ

Focus de jazz balear al Festival Fringe

Agost

📍 EDIMBURG, REGNE UNIT

Colón Contemporaneo

Agost

📍 BUENOS AIRES, ARGENTINA

Rocher de Palmer

De setembre a desembre

📍 CENON, FRANÇA

Regarde/Collective Mirr

Octubre

📍 PARÍS, FRANÇA

Residència artística a l'Espai Marfà

Octubre

📍 GIRONA

Banyan Tree

Del 23 al 30 de novembre

📍 ÍNDIA

Conveni Jordi Savall-Fundació Centre internacional de Música Antiga

Tot l'any

Conveni amb el Quartet Casals

Tot l'any

Xarxa IAMIC (Música contemporània)

Tot l'any

Programa d'invitació de programadors internacionals

Tot l'any

LiveEurope!

Tot l'any

Forum of World Music Festivals (FWMF)

Tot l'any

Pla integral

Tot l'any

07

faberllull

Un any de canvi i de nou impuls. Així ha estat l'any 2019 per a la Residència faberllull d'Arts, Ciències i Humanitats, que s'ha integrat formalment a l'Institut Ramon Llull —amb el nom de faberllull— i s'ha incorporat en l'estructura i plans d'actuació de l'entitat.

Una de les finalitats del Llull, segons marquen els seus estatuts i propòsits fundacionals, és afavorir la mobilitat internacional de creadors mitjançant programes de residència i altres mecanismes d'intercanvi. L'entesa amb faberllull és una conseqüència lògica de l'activitat que desenvolupen els dos agents: generadors de complicitats interculturals, la incorporació afavoreix la mobilitat internacional de creadors mitjançant programes de residència i dona un nou impuls a la línia d'acció que preveu programes i activitats destinats als transvasaments culturals entre països, tant pel que fa a la creació literària i artística, com en el camp de la projecció de la llengua i la cultura catalans en l'àmbit universitari i acadèmic.

La integració de faberllull és un avenç important en el creixement i consolidació del Llull en l'àmbit de la creació de diàlegs i sinergies entre la cultura catalana i les cultures internacionals. D'una banda, la incorporació d'un projecte consolidat i d'èxit actua en benefici de l'activitat de la residència i de la resta de programes i projectes. De l'altra, la incorporació constitueix el punt de partida per crear una xarxa de residències d'arts, ciències i humanitats a Catalunya, que s'han vist incrementades aquest 2019 amb la nova seu de faberllull Andorra, amb l'obertura de portes el 9 de setembre. Com a especificitat, la seu andorrana només acull residències individuals durant tres setmanes. En total, n'ha acollit quatre.

Les residències temàtiques d'aquest 2019 a faberllull Olot han estat sobre desenvolupament local, innovació pedagògica, filosofia política, arxivística, robòtica, institucions culturals, polítiques de diversitat i dansa.

faber llull | olot

RESIDÈNCIES TEMÀTIQUES

8

100

Residents

51 dones | 49 homes

RESIDÈNCIES INDIVIDUALS

25

25

Residents

16 dones | 9 homes

125

Professionals

67 dones | 58 homes

31 països

4 continents

faber llull | andorra *

4

Professionals

2 dones | 2 homes

4 països

3 continents

* Obert des del setembre del 2019.

08

COMUNICACIÓ

El Llull estrena nova gràfica

El Llull ha estrenat un nou disseny i nova gràfica, desenvolupades per Toormix. Les claus les trobem en una actualització tipogràfica, en una paleta de colors definida i més àmplia, i en un paquet d'eines perquè cada àrea tingui recursos i una base de dades coherent sobre la qual treballar.

L'objectiu del redisseny ha estat doble: aportar modernitat i fer que es reconegui la marca de la institució, en el nostre domini lingüístic i també arreu del món. "És fonamental que t'identifiquin de cara enfora. I, en aquest procés, no es tracta de ser el més trencador o el més atrevit, sinó de tenir un entorn que sigui familiar, que es pugui reconèixer".

La nova gràfica aposta per la funcionalitat, per la coherència, per enfortir la imatge i la projecció del Llull. El sistema ideat per Toormix incorpora un codi i una estructura per poder crear cada aplicació i cada nova necessitat, amb la presència, en forma de franges, de les quatre barres. "Han d'aparèixer aquestes quatre franges a cartells i tríptics, passant també per publicacions a xarxes socials com Instagram, o documents interns. "El nou sistema permet jugar, és prou flexible i alhora prou rígid perquè funcioni en tots els formats possibles".

 institut
ramon llull
Catalan Language and Culture

before

 institut
ramon llull

after

Una sola tipografia i una nova paleta de colors

El replantejament gràfic unifica també la tipografia. Ara només se'n fa servir una, més compensada i no trencadora amb l'existent, moderna i amorosa, amb la possibilitat de diferents aplicacions. També s'ha ideat una nova paleta de colors. Se segueix treballant amb el taronja, el color d'identitat, però adequat: més neutre i menys vibrant. També s'amplien les variants, amb una paleta moderna, atractiva, coherent. "Els colors han de seguir aquesta línia, neutres, però prou brillants per fer-los interessants".

"Volem que la marca sigui potent, que no passi desapercebuda i no sigui anecdòtica. La idea és que la gent reconegui la gràfica del Llull. Ser notoris". Aconseguir, amb un cop d'ull, que la marca signifiqui una garantia de qualitat i excel·lència.

ESTRATÈGIA DIGITAL

S'ha aplicat la nova estratègia digital, a partir d'un nou discurs i una nova metodologia comunicativa i d'organització. S'ha implementat a través dels següents punts:

Organització interna

Hem mapejat i optimitzat processos interns de treball. Hem incrementat la interseccionalitat entre departaments, la comunicació interna i la transparència, a nivell interior com exterior. Hem fomentat l'alfabetització digital de l'equip.

Comunitats

Hem mapejat el conjunt de persones que ja es relacionen amb l'Institut Ramon Llull. Hem identificat quines necessitats té cada col·lectiu i hem pensat com incrementar-los en nombre i com millorar la qualitat de les relacions.

Materials

Hem repensant els recursos que fa servir el Llull per promoure la llengua i cultura catalana al món. Hem redissenyat tot el material de promoció en suport paper que fem servir a fires i trobades internacionals.

Sistema visual

Hem redefinit la identitat visual de la institució.

OBJECTIUS

Increment del nombre total de persones vinculades amb la llengua i la cultura catalanes a nivell global, i millorar les relacions culturals entre les administracions que formen el consorci del Lull.

Definició d'una estratègia de presència a xarxes socials i d'altres productes virtuals, incloent entorns d'aprenentatge massiu, no reglat o aplicacions relacionades.

Prospecció contínua d'entorns susceptibles d'esdevenir plataformes per a la internacionalització de la llengua i la cultura catalanes.

Dinamització dels processos d'informació interna i externa, repensar la comunicació institucional i n'avaluem la seva reputació digital.

Col·laboració institucional multinivell amb diversos tipus d'organitzacions, així com la col·laboració distribuïda amb els membres de la Xarxa Lull i altres comunitats, tot fomentant un diàleg bidireccional.

09

PREMIS
RAMON LLULL
2019

PREMI A LA PROMOCIÓ INTERNACIONAL
DE LA CREACIÓ CATALANA

Michael Mason i la “vitalitat impressionant” de la cultura popular

El Premi a la Promoció Internacional de la Creació Catalana distingeix una persona o institució de l'exterior que s'hagi significat durant la seva trajectòria per una especial sensibilitat respecte a la cultura catalana i que hagi afavorit la seva visibilitat en l'àmbit internacional. El premi està dotat amb 4.000 euros i ha recaigut en Michael Mason, responsable del Smithsonian Folklife Festival que se celebra al National Mall de Washington.

«La cultura popular catalana té una vitalitat impressionant i un nivell de compromís elevadíssim.»

Des dels seus orígens, el 1967, el Folklife ha intentat incloure sempre les cultures petites. “Per a nosaltres, la diversitat cultural és un valor internacionalment important i molt potent i, pel que fa al cas, una de les millors formes d'explicar al públic les diferències que existeixen a dins d'Ibèria”, en paraules de Mason. “Sempre he trobat una empatia amb la cultura catalana, a la qual estic molt agraït. La presència catalana al festival va ser una oportunitat perquè la gent fes comentaris sobre la cultura del vostre país i s'adonés de la vitalitat que té, impressionant, amb un nivell de compromís elevadíssim, cosa que m'emociona”.

PREMI RAMON LLULL DE TRADUCCIÓ LITERÀRIA

Annie Bats i la traducció com a lluita

El Premi Ramon Llull de Traducció Literària el convoca la Fundació Ramon Llull i reconeix l'autor de la millor traducció literària del català publicada l'any anterior al de la convocatòria. Poden optar al premi les obres literàries traduïdes del català i publicades l'any anterior, d'autoria exclusiva. El premi té una dotació de 4.000 euros i ha recaigut en la traductora francesa Annie Bats per l'adaptació d'Ogre de toi (Llefre de tu), de l'escriptor mallorquí Biel Mesquida.

«La traducció no és només un transport, sinó una relació entre l'original i la llengua d'acollida.»

"S'ha premiat una obra difícil. És una obra exigent, poètica i on la qualitat literària de l'original pesa molt", tal i com reconeix Bats, una traductora que destaca "el treball de recreació" que té la seva feina. "És una lluita: la traducció no és només un transport, sinó la relació entre el text original i el de la llengua d'acollida, així com la relació que s'estableix entre traductor i autor, en aquest cas molt estreta. Cal subratllar que l'obra d'en Biel Mesquida és un homenatge claríssim a la literatura francesa, així que podem dir que amb aquesta traducció ha fet el seu camí".

PREMI INTERNACIONAL RAMON LLULL DE CATALANÍSTICA I A LA DIVERSITAT LINGÜÍSTICA

Ko Tazawa, la connexió entre el Japó i Catalunya

El Premi Internacional Ramon Llull de Catalanística i a la Diversitat Lingüística, que arriba a la seva 29a edició, té per objectiu valorar el conjunt de l'obra individual d'una persona de fora del domini lingüístic, escrita en qualsevol llengua, i que hagi significat un notable coneixement de la realitat històrica i cultural catalana, o bé l'aportació teòrica o pràctica d'una persona de qualsevol país que hagi significat una important contribució al coneixement, reconeixement, promoció o defensa d'una o més cultures i nacions sense estat.

El guardó té una dotació de 6.000 euros i ha recaigut en el professor, traductor i divulgador japonès Ko Tazawa. El jurat del premi ha estat format per Miquel Strubell, Jaume Subirana, Carme Junyent i Margalida Pons, per part de la Fundació Congrés de Cultura Catalana; i Vicenç Villatoro, Teresa Cabré, Maria Josep Cuenca i Jordi Ginebra, per la Fundació Ramon Llull.

Ko Tazawa

Professor, traductor i divulgador japonès

Què suposa haver rebut el guardó?

Un somni que es fa realitat. Al llarg de la meua vida he fet tot el que he pogut per difondre la cultura catalana al Japó i, al mateix temps, la cultura japonesa a Catalunya. Com a resultat, tenir el guardó és una gran satisfacció personal.

Ha traduït al japonès Camí de sirga, La pell freda, Tirant lo blanc i una contes de Quim Monzó, Montserrat Roig, Joan Perucho, Sergi Pàmies i Manuel de Pedrolo. Noms importants.

Això passa perquè gairebé soc l'únic que tradueixo al japonès!

De fet, no em considero un traductor, pròpiament dit. Faig traduccions perquè no hi ha traductors i crec que les haig de fer. I, en aquest sentit, si estic sol, haig de triar els millors, els imprescindibles.

«Traduir és fer molts canvis i prendre moltes decisions.»

Com definiria l'art de traduir?

En el meu cas, traduir és fer molts canvis i prendre moltes decisions. Català i japonès són dues llengües molt diferents i el procés de traducció consisteix en descompondre el text original, posar els elements descrits i tornar-ho a compondre com una obra literària en japonès. És com la recreació de l'obra. L'èxit és si pots aconseguir l'efecte que reben els lectors de l'original en els lectors japonesos.

També escriu directament en català, amb èxits com Cartes a Yu i Kei i Catalunya i un japonès.

Encara segueixo escrivint en català. Vaig publicar el Dietari d'un japonès en el moment de l'accident de la central nuclear i publico articles en mitjans. A mi

m'agrada molt escriure en català, i pensar en català. Això ja forma una part molt important de les meves activitats.

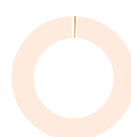

10

GERÈNCIA PRESSUPOST 2019

INGRESSOS

DISTRIBUCIÓ DEL FINANÇAMENT 2019

83.458,14 €
Ingressos
propis

9.114.267,99 €
Transferències
corrents

3.074,50 €
Ingressos
patrimonials

TOTAL

9.200.800,63 €

Liquidació pressupostaria dels ingressos
del Consorci de l'Institut Ramon Llull

DISTRIBUCIÓ DEL FINANÇAMENT 2018

80.196,81 €
Ingressos
propis

9.953.239,73 €
Transferències
corrents

0 €
Ingressos
patrimonials

TOTAL 2018

10.033.436,54 €

Liquidació pressupostaria dels ingressos
del Consorci de l'Institut Ramon Llull

VARIACIÓ %

Ingressos propis	4,07%
Transferències corrents	-8,43%
Ingressos patrimonials	100,00%
TOTAL	-8,30%

INGRESSOS

EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS

	PRESSUPOST DEFINITIU	DRETS RECONEGUTS NETS	RECAPTACIÓ NETA	EXECUCIÓ PRESSUPOST INGRESSOS
Ingressos propis	112.600,00 €	83.458,14 €	39.736,37 €	74,12%
Transferències corrents	9.171.684,66 €	9.114.267,99 €	8.322.708,70 €	99,37%
Ingressos patrimonials	20.000,00 €	3.074,50 €	3.074,50 €	15,37%
Romanent	493.751,68 €	- €	- €	0,00%
TOTAL	9.798.036,34 €	9.200.800,63 €	8.365.519,57 €	93,90%

GRAU D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS

93,90%

% DE LES TRANSFERÈNCIES
CORRENTS DEL TOTAL D'INGRESSOS
DEL CONSORCI

99,60%

ELS INGRESSOS
PROCEDENTS DE LA
GENERALITAT DE CATALUNYA

8.339.267,99 €

Del total de
transferències un

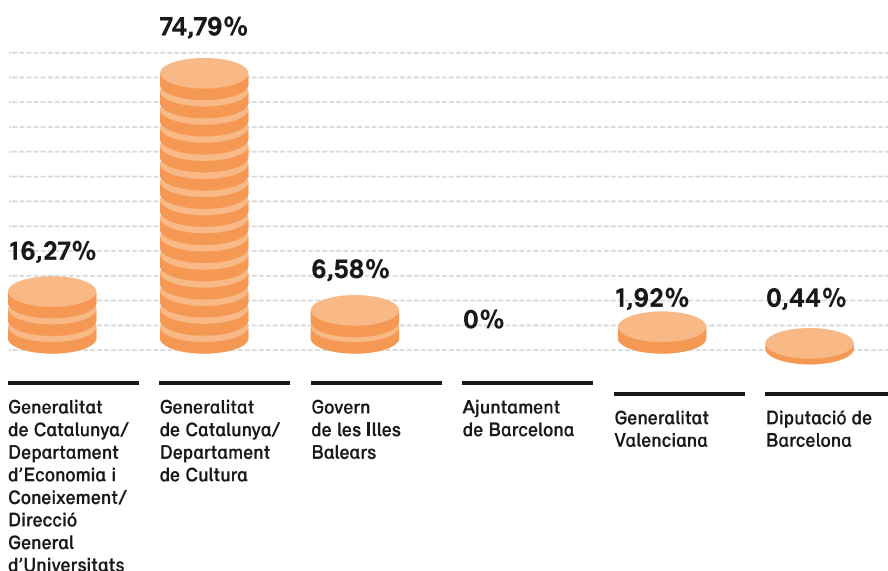
90,50%

INGRESSOS

DISTRIBUCIÓ DE LES TRANSFERÈNCIES REBUDES

	ANY 2019	ANY 2018	VARIACIÓ %
Generalitat de Catalunya - Departament d'Empresa i Coneixement – Secretaria d' Universitats i Recerca	1.482.848,59 €	1.482.848,59 €	0,00%
Generalitat de Catalunya - Departament de Cultura	6.816.419,40 €	6.759.051,14 €	0,85%
Generalitat de Catalunya - Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència	40.000,00 €	40.000,00 €	0,00%
Govern de les Illes Balears	600.000,00 €	600.000,00 €	0,00%
Ajuntament de Barcelona	0,00 €	200.000,00 €	-100,00%
Generalitat Valenciana	175.000,00 €	171.340,00 €	2,14%
Diputació de Barcelona	-€	700.000,00 €	-100,00%
TOTAL	9.114.267,99 €	9.953.239,73 €	-8,43 %

DISTRIBUCIÓ DE LES TRANSFERÈNCIES REBUDES PER INSTITUCIÓ I PERCENTATGE QUE REPRESENTA CADA TRANSFERÈNCIA RESPECTE AL TOTAL D'APORTACIONS REBUDES (2019)

DESPESES

TOTAL

9.303.368,06 €

liquidació pressupostària

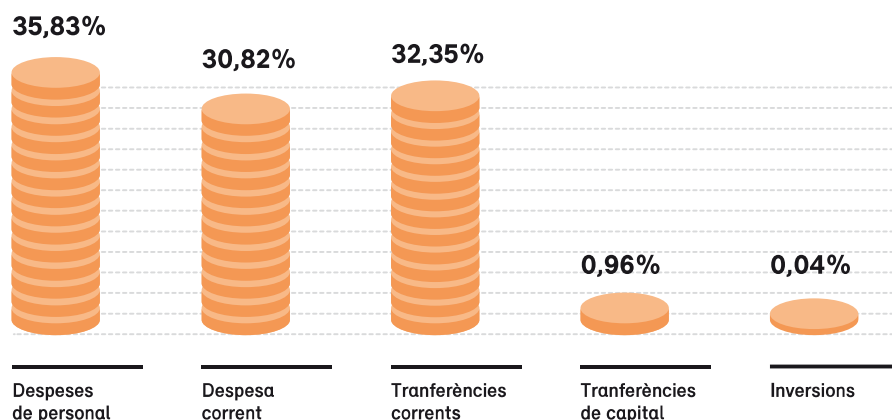
L'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES

94,95 %

EXECUCIÓ DE LA DESPESA

	PRESSUPOST DEFINITIU	LIQUIDAT	%
Despeses de personal	3.401.326,10 €	3.333.595,97 €	98,01%
Despesa corrent	3.200.082,08 €	2.866.880,38 €	89,59%
Transferències corrents	3.084.246,08 €	3.009.745,89 €	97,58%
Transferències de capital	4.000,00 €	4.000,00 €	100,00%
Inversions	108.382,08 €	89.145,82 €	82,25%
TOTAL	9.798.036,34 €	9.303.368,06 €	94,95 €

DISTRIBUCIÓ DE LA DESPESA PER CAPÍTOLS ECONÒMICS

DESPESES

DISTRIBUCIÓ DE LA DESPESA TOTAL, CRITERI PRESSUPOSTARI, PER CENTRES DE COST

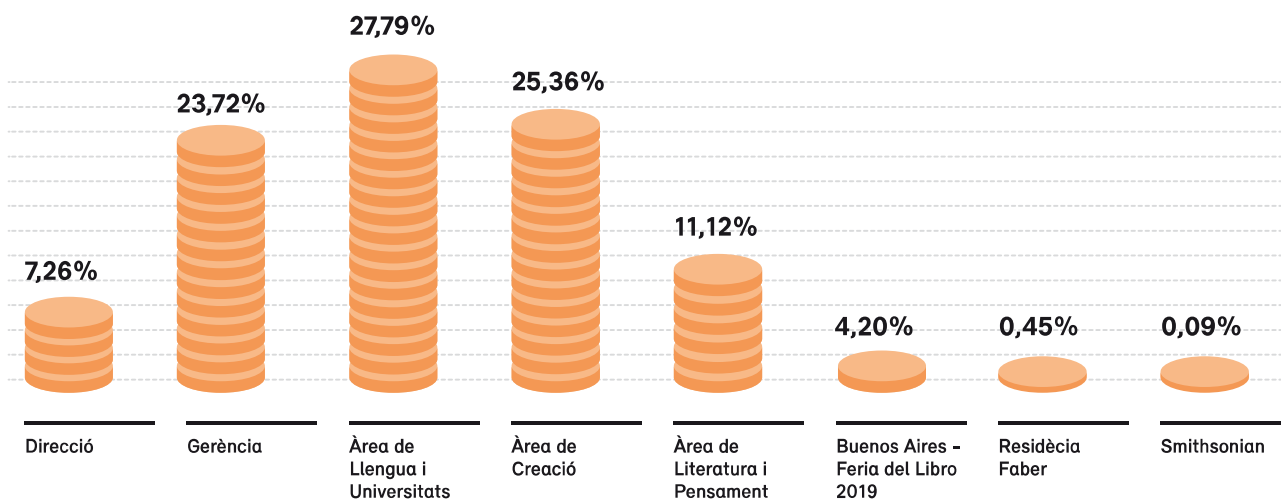
	ANY 2019	ANY 2018	VARIACIÓ %
Direcció	675.123,30 €	609.475,30 €	10,77%
Gerència	2.207.217,12 €	2.074.604,03 €	6,39%
Àrea de Llengua i Universitats	2.585.403,27 €	2.573.816,14 €	0,45%
Àrea de Creació*	2.359.164,10 €	2.395.841,29 €	-1,53%
Àrea de Literatura i Pensament	1.034.554,13 €	1.049.872,62 €	-1,46%
Buenos Aires - Feria del Libro 2019	391.076,54 €	118.894,05 €	228,93%
Residència faberllull	42.317,08 €	- €	100,00%
Smithsonian	8.512,53 €	1.673.137,98 €	-99,49%
TOTAL	9.303.368,06 €	10.495.641,41 €	-11,36 %

* L'Àrea de Creació inclou els programes d'arts escèniques, cinema, música i arts visuals i arquitectura.

LES DESPESES TOTALES EXECUTADES DURANT L'EXERCICI 2019 HAN SUPOSAT UNA MINORACIÓ DEL

11,36%
respecte l'exercici anterior.

PERCENTATGE DE PARTICIPACIÓ DE LES ÀREES I ELS DEPARTAMENTS EN LA DESPESA

L'EQUIP

a 31/12/2019

Equip Directiu

Iolanda Batallé i Prats, *directora*
Antònia Andúgar Andreu, *gerent*
Ariadna Puiggené, *llengua i universitats*
Francesc Serés, *arts i faberllull*
Izaskun Arretxe, *literatura*
Àlex Hinojo, *comunicació i digital*

Gerència

Antònia Andugar Andreu
 Núria Brichfeus Garcia
 Maria Isabel Buldó Caballé
 Silvia Cabrera Lara
 Esther Coll Caldas
 Tomas Company Nicolau
 Mercè Estela Poch
 Lidia Fernandez Bonilla
 Estel·la Garreta Betriu
 Silvia Gràcia Palomares
 Natividad Granero Quesada
 Marc Guimerà Cugat
 Gemma Jarque Solsona
 Maite Martin Aporta
 Montserrat Martinez Avila
 Manel Nebot Riera
 M Teresa Puigdollers Casamitjana
 Ruth Sevilla Alvarez
 Ermenegild Siñol Fernandez
 Anna Zorrilla Mir

Arts

Francesc Serés Guillen
 Glòria Ayala Fito
 Teresa Carranza Ramos
 Esther Criado Valladares
 Olga Diaz Solé
 Mònica Estrada Ortega
 Maria Lladó Ribot,
 Susana Millet Gomez
 Elisabeth Piqué Durban
 Lluc Silvestre Gili
 Eva Solans Marsillach
 Eva Sòria Puig

Literatura

Izaskun Arretxe Irigoien
 M Jesus Alonso Vicario
 Rosa Crespi Garcia
 Julià Florit Juan
 Annabel Garcia Garcia
 Gemma Gil Costa
 Carles Navarrete Canals
 Dolors Oliveres Hostench

Llengua i universitats

Ariadna Puiggené Riera
 Anna Castanyer Collell
 Neus Crisol Milian
 Miriam Cubells Furtia
 Glòria Estapé Mirabent
 Mònica Marquès De Oliveira
 Ignasi Massaguer Ferrer
 Anna Monge Amoros
 Victòria Oliva Buxton
 Anna Selga Pau
 Nausica Solà Martínez

Comunicació i digital

Àlex Hinojo Sanchez
 Anna Fernández Martorell
 Jordi Grau Moracho
 Elisabeth Linares Herbolzheimer

faberllull

Gavina Freixa
 Pepa Pasamon Lara

Delegats

Silvia González Martínez (Berlín)
 Marc Dueñas Sucrana (Londres)
 Jadranka Vrsalovic Carevic (Nova York)
 Raul David Martínez Gili (París)

Edició: juny 2020
Maquetació: Mireia Barreras
Il·lustració coberta: Marc Pallarès
Textos i edició: Esteve Plantada
© Institut Ramon Llull, per aquesta edició